

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitvány sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetési felhívás

„BÁCSKA”

XVII. évfolyamára.

Küszöbén állunk az új esztendőnek. Ebből az alkalomból bizalommal fordulunk t. előfizetőinkhez s arra kérjük őket, hogy becses előfizetéseikkel a jövőre is szerencsétlenné méltóztassanak bennünket.

Elveinket s lapunk irányát fejtegetni szükségtelen; azt sem kell talán mondanunk, hogy a vidéki zsurnalisztika követelményeinek mindenben eleget igyekeztünk tenni. Amennyire terünk engedte, sohasem tértünk ki az országos események elől, foglalkoztunk az országos politikával is, de viszont egyszer sem tévesztettük szem elől fő célunkat, a helyi és megyei érdekek istápolását, amelyeknek — bátran mondhatjuk — hű szószólói voltunk. Hangsúlyozni kívánjuk, hogy ez a két szempont ad a jövőre nézve is irányt lapunk szerkesztéséhez.

Hogy a nagy politikával és az országos eseményekkel talán kissé túl sokat is foglalkoztunk, annak van még egy más fontos oka is! Napról-napra tapasztaljuk ugyanis azt, hogy sokan vannak, akik az országos politikával a helyi sajtó útján sűrűn foglalkoznak, de téves alapon téves tanokat hirdetnek. Kötelességünk hát nekünk is a sorompóba állani s a magunk helyes álláspontját kifejezni.

Még csak azt kívánjuk megjegyezni, hogy menten minden köznapi durvaságtól, legjobb meggyőződésünk alapján a jövőben sem fogunk szakítani szokott tárgyilagosságunkkal.

Más mondani valónk nincs, mert hisz a közönség is bizonyára tudja, hogy a reklámhírhírszáz helyett *tenni szoktunk!*

Midőn tehát ismételve bizalommal fordulunk t. előfizetőinkhöz, egyuttal *boldog ünnepeket és boldog újévet kívánunk.*

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft 50 kr.

Néptanítók számára:

Egész évre . . . 4 ft.
Fél évre . . . 2 ft.
Negyed évre . . . 1 ft.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor** könyv- és könyvnyomdája küldendők.

A politikai élet karácsonya.

Zombor, dec. 22.

Derült, vidám és megelégedett hangulatban üli meg az ország karácsony ünnepét. A békeség és megnyugvás nemtője nemcsak a családi tűzhely felé terjeszti ez idén védő szárnyait, hanem a politikai élet harmonijában is gyönyörködhetik. Szinte jól fog esni még a politika ördögkonyhájában is — a legutóbbi nagy események után — ha egy kissé megpihen, hogy azután annál jobb, annál táplálabb legyen a főzje.

Az ország közszervezetének ugyszólván minden idegszála meg van termékenyítve friss erővel, új friss vért készülnek az erek kapni s csak az van még hátra, hogy a vérkeringés mielőbb megkezdje összhangzatos működését s ott ahol szűkséges, mindenütt végbe menjen az óhajtott anyagcsere.

Ha a Wekerle-kormány reformtervei megvalósíthatnak, mincs kétség, hogy az ország vérkeringése üdőbb, frisebben fogja átjárni az egész testet s biztos erősödést fog előidézni úgy az egészben, mint a részekben.

Napról napra növekszik a hit, hogy a kormány programja egytől-egyig sikerrel megvalósíthatik. Nemcsak a szabadelvű párt kompakt sorai segítik elő a győzelmet, hanem ugyszólván minden párt hozzá akar ahhoz járulni.

És a mi fő, a politikai pártok háta mögött ott van egész erejével a magyar nemzet királyával egyetértően. Mindezen jelenségekkel szemben a másik oldalon egyedül áll a főrendiház egy

frakciója, melynek akaratát a nemzet bizonyára nem fogja magára oktrojálni engedni.

A politikai pártok nagy diadalt visznek haza választóiknak karácsonyi ajándékkal: az egyházpolitikai javaslatok sarkpontjának egyhangu bizottsági elfogadását.

De bár a jelen helyzetet az egyházpolitikai kérdések dominálják s így politikai életünket ezeknek állása szerint kell megbírálani: nem kevésbé megnyugvást keltők a kilátások egyéb téren is.

Az ország deficitmentes budgetje, — a rendezett államháztartási viszonyok lehetővé tették, hogy a kormány teljes erejét a magyar államiság teljes kiépítésére fordíthassa s az ezredéves fennállás nagy nemzeti ünnepét a modern intézményekkel teljes egységes s a jövő századok viharaival is dacolni képes Magyarországot mutattassák be az egész világnak.

A magyar udvartartás, — hazafias kívánságainknak e régi tárgya — a kormány kezdeményezésével nemsokára meg lesz valósítva.

Közigazgatási rendszerünk újjászervezésének életbevágó munkája, a közigazgatási bizottságokról szóló javaslat beterjesztésével, meg lett kezdve.

Az igazságügyi törvényhozási munkálatok egész tömege fekszik a parlament asztalán, végleges megoldásuk csak a sorra kerülést várja.

Ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági fejlődésünkre az arra hivatott kormányközégek minden oldalról kezdeményező lépéseket tesznek.

Egész állami és társadalmi életünk a szó valódi értelmében az üdvös átalakulás küszöbén áll.

Ilyen viszonyok között talál bennünket az idén az emberiség egyik legmagasabb ünnepé: a karácsony.

Ily körülmények között csak természetes, hogy a Wekerle-kormány erejében vetett hit, a bizalom mind erősebben nyilatkozik az ország polgárai részéről.

A politikai élet karácsonya nem lehet más, mint ragaszkodás a vezetők iránt.

Mi bácsmegeiek szintén részt kérünk az országos örömből, mert a mi megyénk polgárságának nagy többsége is mindig kötelességének ismerte és ismerni fogja méltányolni azok működését, akik egész tevékenységüket az ország

A „BÁCSKA” tárcája.

Karácsony.

A forduló év meghozá.
Csillagsugáron száll alá,
Csodás érzésre ihletőn,
És zengi ajkunk, zengi hön:
Légy üdvöz, drága éj!
Hozzad a csillagfényes ég
S a megáldott emberiség
Im újra visszatér.

Oh, hosszú egy év! Mennyi tett,
Kétségbejítő a hitet:
Rüdeg, számító, szívtelen,
Mindegyre önzőbb a jelen.
Szitok hull, — hull a kő.
De visszahajlik im az ág:
Hozzád, az elhajlott világ,
Szent jászol, visszajő.

Oh, hosszú egy év! Századok
Munkáit végzik a napok.
Alig kel egy új alkotás,
Már sebbel-lobbal jó a más.
Sok oly remek, nagy is!
De büszke kor! legremekebb,
Legégbenyúlóbb, nemesebb
Karácsonyfád ma is.

Örökkön termő gazdag ág!
Te hozzád gyűl ma a világ;

A nagy s kicsiny, körös-körül,
Te általad s neked örül,
S szívével nő — hite.
A Megáldó ma született!
Örök váltása: szeretet —
S örök jelképe: te!

Oh, szent karácsony éjjele!
Ujjákelte napja, fénytele!
Dicső ünnep, légy üdvözölt!
Varázsfényedben im a föld,
A földre szállt egék;
Viruló béke-ágon
Teremjen dúsan, gazdagon
Az örök szeretet!

Dömötör Pál.

EGY ÓRA ALATT. *)

Irta: Bársony István.

— Miss Green! miss Green! . . .
Valaki félénken megkopogtatta a betett zsalt; apró emberke volt, lábujjhegyre kellett állnia, hogy elérje a magas ablakot. Mikor visszaereszkedett a földre, megroppant talpa alatt a kavics, a halk neszre ijedten körülnézett, nem lehetett semmi gyanus dolgot észrevenni. A park fái mozdulatlanul álltak egymás mellett, a virágágyakban illatozott a sok finomfaj székfű, egy-egy rózsatomb gömbölyödött ki a sarkokon, látszott a zöld levelek közt a nagy kinyílt fehér virág, a holdfény megcsillogtatta a bársonysima harmatos szirmokat.

— Miss Green! miss Green!
Az elfojtott hívásra megmozdult végre a zsalu egyik lapja s félénk hang kérdezte:
— Ön az Bernát ur?
— Én vagyok miss Green; ne haragudjék, nagyon

*) A „Magyar Hírlap”-ból vettük át.

is nyugtalan vagyok, félek, hogy elkésünk; egy perc veszteni való időnk sincs.

— Oh Istenem! De jól meggondolta-e Bernát ur?

— Jaj, miss Green, ne faggasson most engem, az isten áldja meg. Nem hallja a hangomon, hogy mennyire reszketek? Ha sokat gondolkodunk, elrontunk mindent: bátorság miss, vegyen példát rólam.

— Igaza van, most már nagy gyávaság volna visszalépünk; menjen előre Bernát ur, mindjárt jövök én is.

A zsalu félremozdított lapja visszabilent, Bernát ur egyedül maradt. Egy pillanattal még várt, mintha össze akarta volna szedni minden erejét; azután csendes, maszatoló lépésekkel megindult a kastély hátulsó kis lépcsője felé, amely az első emeletről egyenesen leszállt a parkra.

Mikor fölért a sötét lépcsőn az emeleti folyosóra, megállt, hogy kifújja magát. Nagyon izgatott volt, zsebkezdőjével megtörölgette a homlokát; szemé káprázott, füle zugott; szinte megrezsent, amint meghallotta a női ruha suhogását, mely a csöndes éjszakában viharráza vitorla patogásának tetszett előtte.

— Miss Green!

— Bernát ur!

Kinyújtott kezők találkozott. Megrázkódott az érintésre mindkettő, azután mint két testvér, vagy mint két bűntárs, összesimultak.

— Bátorság miss Green, hoztam gyertyát.

— Ne még, itt még megláthatnák a világosságot; jöjjön csak, én tudom a járást, majd vezetem.

S a két kisérlet nagyon lassan, nagyon óvatosan, hogy minél kevesebb zajt csináljon, siklott végig a hosszú folyosón. Egymás kezét fogták; a miss egy fél lépéssel alóljárt, félkézzel folyvást tapogatta a falat, a mély ablakokon át nagyon kevés világosság szűrődött be, ügyelniük kellett, hogy a sötétben meg ne botoljanak.

Mikor a parkra néző erkélyhez értek, a nyitott ajtón át beömlő kerti levegő megállította őket egy kicsit. Önkéntlenül még összebb simultak s egy gondolatlan kiléptek az erkélyre.

A nyári éj csendje talán még soha sem esett

Melléklet a „Bácska“ 100-ik számához

kiegyezés tárgyában hozott határozat elleni felelőse. — Jövahagyatik.

O-Kanizsa község elöljáróságának az ottani képviselőtestület által dr. Király Sándor indítványa tárgyában hozott határozat ellen beadott felelőse. — A határozat feloldatik.

Almás községének az utcai gyalogjárdák előállítása és fentartásának biztosításáról alkotott szabályrendelete. — Helybenhagyatik.

Szaiás Gyula és társai titeli rétkelző bizottsági tagoknak felelőse, a folyó évi november 13-án megejtett rétkelző bizottság pénztárnoki állásának Miklusevits Milos személyében történt betöltése ellen. — A választás megsemmisítettik.

Temerin községének határozata közutaknak létesítése iránt. — Jövahagyatik.

Mélykut község képviselőtestületének határozata Visz meg Imre részére kiállított törlési nyugta tárgyában. — Jövahagyatik.

O-Becse község képviselőtestületének határozata a postaföldnek per útján leendő visszaszerzése iránt s az ezen határozat ellen Dörner Márton által beadott előterjesztés és dr. Grünbaum Pál által benyújtott felelőse. — Feloldatik.

Felső-Szt-Iván község képviselőtestületének határozata a párbér megváltása tárgyában. — Jövahagyatik.

A szabadkai kir. törvényszék előtt létrejött egyezés a matheovicsi regále kártalanítási összeg tárgyában. — Jövahagyatik.

Gyurgyevó község képviselőtestületének az országos tanítói nyugdíjalap részére a tanköteles gyermekek után fizetendő hozzájárulási összeg tárgyában hozott határozata. — Jövahagyatik.

Uj-Palánka község képviselőtestületének a községi szolgák fizetésének felemelése iránt alkotott szabályrendelete. — Jövahagyatik.

Mélykut község képviselőtestületének a községi két tanító fizetésének felemelése tárgyában hozott határozata. — Jövahagyatik.

Deszpot-Szent-Iván község képviselőtestületének 1000 frt kölcsön felvétele tárgyában hozott határozata. — Jövahagyatik.

Tisza-Földvár község képviselőtestületének Kozarov Proka községi bíró és Lovász István községi jegyzőnek a kolera járvány alkalmával kifejtett buzgó működésükért megadott jutalomdíj tárgyában hozott határozata. — Jövahagyatik.

Ugyanannak Fürst Samu izr. tanító fűtési átalányának megállapítása tárgyában hozott határozata. — Jövahagyatik.

Petrovács község képviselőtestületének a községi kisdudvónó fizetése tárgyában hozott határozata. — Jövahagyatik.

O-Futtak község képviselőtestületének a szegény-alap kamatlábanak leszállítása tárgyában hozott határozata. — Jövahagyatik.

Petrovács község képviselőtestületének a könyvtári alap pénzkészletének rendeltetési céljaira leendő felhasználása tárgyában hozott határozata. — Jövahagyatik.

Az uj-palánkai tanítók jutalmazása tárgyában hozott képviselőtestületi határozat. — Jövahagyatik.

Novoszellő község képviselőtestületének az országos tanítói nyugdíjalap részére a tanköteles gyermekek után fizetendő hozzájárulási összeg tárgyában hozott határozata. — Jövahagyatik.

Bikity község képviselőtestületének a községi kertész fizetése iránt alkotott szabályrendelete. — Jövahagyatik.

Mosorin község képviselőtestületének a községi rendőrség létszámának leszállítása iránti határozata. — Feloldatik.

Deszpot-Szent-Iván község képviselőtestületének a fogyasztási adójutalék hovatordítása iránt hozott határozata. — Jövahagyatik.

O-Becse község képviselőtestületének az ugynevezett ligeti napszamosok és faskolai csész fizetésének felemelése tárgyában hozott határozata. — Jövahagyatik.

Rém község képviselőtestületének a községi rendőrök fizetésének leszállítása iránt hozott határozata. — Feloldatik.

Kolluth község képviselőtestületének a községi alapok kamatlábanak leszállítása iránt hozott határozata. — Feloldatik.

Baracska község képviselőtestületének a községi cseledek fizetésének újbóli megállapítása tárgyában hozott határozata, illetve szabályrendelete. — Jövahagyatik.

Uj-Palánka község képviselőtestületének a községi rendőrök fizetésének felemelése tárgyában alkotott szabályrendelete. — Jövahagyatik.

Szentmács község képviselőtestületének André Géza és társainak az óvoda-köteles gyermekek ösztöndíjára alkalmával kifejtett tevékenységükért megadott jutalomdíj tárgyában hozott határozata. — Jövahagyatik.

O-Becse község képviselőtestületének egy könyvelői és egy levéltárnoki állás rendszeresítése tárgyában hozott határozata, s ezen határozatok ellen Gortva Lázár, Terék Károly és társai által közbevetett felelőse. — Jövahagyatik.

Vojnovits Vladimir tiszta-földvári községi adóvégrehajtó fizetésfelemelése iránti képviselőtestületi határozat, s ezen határozat ellen Horváth András által közbevetett felelőse. — Jövahagyatik.

Gyurgyevó község képviselőtestületének az iskolaalaprágony számadásainak a község költségén leendő elkészítése tárgyában hozott határozata. — Jövahagyatik.

Ugyanannak az alkendelt iskolaépítés elhalasztása tárgyában hozott határozata. — Feloldatik.

Tovarisova község képviselőtestületének a járási rendőrfelügyelői állás javadalmazásához hozzájárulás tárgyában alkotott szabályrendelete. — Jövahagyatik.

Gara község képviselőtestületének három iskolai tanterem és tanítói lakás építése tárgyában hozott határozata. — Jövahagyatik.

Bulkesz község képviselőtestületének a községi jegyzői lak felépítése tárgyában hozott határozata. — Jövahagyatik.

O-Becse község képviselőtestületének a községi beltéri zárda melletti iskola lakbéré és átalakítási költségei tárgyában hozott határozata. — Jövahagyatik.

O-Becse község képviselőtestületének Poppovits Simon jegyző lakbéré tárgyában hozott határozata, s az ellen dr. Freund Illés által közbevetett felelőse. — Jövahagyatik.

Gardince község képviselőtestületének határozata postaküldöncök díjazásának felemelése iránt. — Jövahagyatik.

Petrovoszellő község képviselőtestületének határozata a tanyai gör. kel. iskola elhelyezése tárgyában s a gör. kel. felekezeti iskolaszéknek ez elleni felelőse. — Jövahagyatik.

O-Futtak községében behajthatlanná vált 596 frt 96 kr különféle követelésnek leírása hozatala iránt hozott képviselőtestületi határozat. — Leiratik.

O-Futtak községében behajthatlanná vált 908 frt 48 kr különféle követelésnek leírása hozatala iránt hozott képviselőtestületi határozat. — Leiratik.

Felső-Szent-Iván községében behajthatlanná vált 172 frt 61 kr különféle követelésnek leírása hozatala iránt hozott képviselőtestületi határozat. — Leiratik.

Alispáni jelentés a főszojgábirák által 1892. év folyamán az átfutó hivatalos pénzeiről vezetett napló számadásokra kiadott felnevelvények tárgyában. — Tudomásul vétetik.

König Benedek apatini és Razsovits Ferenc szabályi állatorvos kérvénye oklevelének meghirdetése iránt. — Meghirdetettik.

Dr. Scherer János orvostudori oklevelének meghirdetése. — Meghirdetettik.

Dr. Thurszky Pál orvostudori oklevelének meghirdetése. — Meghirdetettik.

Dr. Seidner Salamon orvostudori oklevelének meghirdetése. — Meghirdetettik.

Hail Johanna szülész nőorvos oklevelének meghirdetése. — Meghirdetettik.

Takodi József körálatörvos oklevelének meghirdetése. — Meghirdetettik.

Alispáni előterjesztés a kir. építészeti hivatal helyiségeinek bérlete és fűtése tárgyában. — Az előterjesztés értelmében a régi feltételek fentartatnak.

A megyei egészségügyi bizottság jelentése a gajdobrán felállítandó gyógyszerész ügyében. — Elutasított javaslattal felterjesztetik.

Vaskut község elöljárói, segéd- és kezelő személyzet fizetéséről szóló szabályrendelet módosítása tárgyában. — Jövahagyatik.

Lok községének határozata a községi jegyző fizetésének felemelése tárgyában. — Jövahagyatik.

Zenta városának határozata Boromissza János polgármesternek 400 frt személyes pótlék megszavazása tárgyában s ez ellen Szabó László és társai által beadott felelőse. — A felelőse elutasításával jövahagyatik.

Zenta városának 1894. évre szerkesztett költségvetése. — Jövahagyatik.

A megyei betegápolási alap kiadásainak fedeztetésére 12,000 frt pótladó megszavazása iránt. — Megszavaztatik.

Jung Antal volt gákovai jegyző özvegyének kegydíjban való részvételére. — Nevezettnek 250 frt kegydíj szavatattik meg.

O-Becse községének határozata egyes tisztviselőinek a kolera járvány alkalmával kifejtett buzgó működésükért megadott jutalomdíj tárgyában. — Kellő leszállításokkal jövahagyatik.

O-Szivaac községének határozata Neugebauer Péter községi tartozásának törlése tárgyában. — Jövahagyatik.

Gara községének határozata Skaricza Franciska behajthatlan árvtári tartozásának leírása tárgyában. — Jövahagyatik.

Petrovoszellő községének határozata a vasúti átjáró kikövezése tárgyában. — Jövahagyatik.

Kupuszina községének határozata a vágatási díjak szedése tárgyában. — Jövahagyatik.

Almás községének a betivásárok tekintetében alkotott szabályrendelete. — Nem hagyatik jóvá.

Csurogh községének határozata egy kataszteri nyilvántartói és egy kézbesítői állás rendszeresítését megtagadó határozata. — Feloldatik.

Gospodince községének a végrehajtó fizetésének felemelését megtagadó határozata. — Feloldatik.

Nemes-Militics községének határozata Vujevits József részére kiállított törlési engedély tárgyában. — Jövahagyatik.

Petrovács községének határozata a felmerült 143 frt 83 krnyi árvtári hiánynak a községi pénztárból leendő fedezése tárgyában. — Jövahagyatik.

Turia községének határozata az ujonnan rendszerezett szerb tanítói állás javadalmának megállapítása tárgyában. — Jövahagyatik.

Plávna községének határozata a jegyzői lak mellett épített istálló költségeinek utólagos jóváhagyása tárgyában. — Jövahagyatik.

Zsabya községének a trachomás betegek gyógykezeléséért a községi orvosnak megadott jutalomdíj tárgyában hozott határozata. — Jövahagyatik.

Petrovoszellő községének határozata a Csiki csárda s a hozzá tartozó földterület eladása tárgyában. — Jövahagyatik.

Baracska községének határozata a huszfogyasztási adó 1891. évi kezelőjének adandó jutalomdíj tárgyában. — Jövahagyatik.

Petrovoszellő községének határozata az iskolás gyermekek után az országos tanítói nyugdíjalap javára fizetendő hozzájárulási összeg tárgyában. — Feloldatik.

Monostorszegh községének határozata az elrendelt tanítói lakok és tanterem építéséhez szükséges költségeknek kölcsön útján való fedeztetése tárgyában. — Jövahagyatik.

Zsabya községének az 1873—1891. évig terjedő árvtári számadások elkészítéséért Raics Miklósnak fizetendő tiszteletdíj tárgyában. — Jövahagyatik.

Tiszaföldvár községének Horváth Andrásnak a kis Vágán nevű területnek felosztása iránti indítványa tárgyában hozott határozata s ez ellen Horváth András által beadott felelőse. — Jövahagyatik.

Tiszaföldvár községének határozata Botka István Ferenc-esatornai halászati bérlő kártalanítása tárgyában s ez ellen Koszovacz Milán s társai felelőse. — Jövahagyatik.

Petrovács községének határozata Kovács János volt

„Maradj veztélnek s jó urunk tovább is, Hálánk hozzád örök s igaz leszen!“
boldog meglepéssel, szíve szerint adta ki a fortét, hogy csakugy riadoztak tőle a falon az ösök. Nem igen voltak ok éj idején ilyen lármához szokva.

Miss Greennek megcsuklott a hangja az utolsó akkordnál; két kezét az arcára szoritotta és csendesen sirt. Bernát reszketve állott föl a székről s odament a szomorú misshez.

— Oh, miss Green! miss Green! mondogatta, kezét tördelve, milyen jó az isten, és sokszor mégis milyen kegyetlen . . .

Alig lehetett hallani, olyan halkán susogott;
— Ugy-e Bernát ur, mi nem fogjuk egymást elfeledni soha? . . .

Nem várt feleletet, nem is kapott. A kérdésre, meg még ezer másik kérdésre a felelet az volt, hogy az éj némaságában, a középkori lovagok halvány arc képei előtt megölelték egymást.

Először!
Utóljára!

*
Mikor visszaosontak a folyosón, egymáshoz simulva megint, mint két tolvaj, az erkélynél újra megállottak egy percre.

Odakint épen olyan volt minden mint egy órával ezelőtt; a rózsabokorban ökölnyi fehér virágok tűndöklöttek, szent János bogarak mászkáltak a fűvön, még egy pitypalatty is vert valahol a mezón.

S ez a kettő azért mégis egy elsiertet most onnan. Kérdezi valaki, hogy miért?
Kérdezzé azt is, hogy miért nem lesz egygyé soha két felhő, a melyet más égboltozat szült s más szél hajt bizonytalan végzete felé?
Kérdezzé azt is, hogy miért gyilkolabb a viszonzatlan szerelemnél a közös szerelem reménytelensége? . . .

SZERKESZTŐSÉGI ÉLET.

Irta: Sipulusz.

Tisztelt szerkesztőség! A tél elején oly sok városba kaptam meghívást, felolvasás céljából, hogy valamennyit nem fogadhatván el, egy helyre sem mentem el, nehogy a többit megsértsem. Azért felolvasásomat pótolom ezzel a tárcával, melyet mindenki a maga tetszése szerint, ebéd után, vagy reggeli előtt elolvashat s nem kell esős, sáros időben bazulról elmennie, hogy a szerző felolvasását meg hallgassa s az utána következő vacsorán a gomyrát elro-atsa.

Bemutatom önöknek, darabjaira szétszedve, a „Budapesti Hírlap“-ot. Apró képeket rajzolok arról az életéről, mely itt folyik, szakadatlanul, 24 óran keresztül.

Csöndes nap.
Nyár van, tikkasztó meleg. Odakint a főváros utcáin gözölög az aszfalt. A főszerkesztő falun van, nyaral; a felelős szerkesztő nyaral, a lapot a segéd-szerkesztő csinálja. Ambiciózus fiatal ember, a ki minden áron meg akarja mutatni, hogy az uborka-szezonban is kitünő lapot tud csinálni. Már déli tizenkét órakor bent van a szerkesztőségben s kétségbeesetten turkálja az összes hazai és vidéki lapokat, mert az újságírónak mindig lapolvasás közben jönnek az ötletei. Ha támad ötlete, azt följegyzi, azután felbontja a leveleket s azokban böngész.

— Semmi, semmi! sóhajta, aztán leül, megír egy pár levelet s elmegy.

Délután a fiúk már elernyedten jönnek be. Száz meg száz emberrel találkoztak, a ki most siet ki a város-lyegbe, Zuglyegbe, Szábhagyra, Gödöllőre, hogy fáradt tüdejéből kisöpörje egy kicsit a főváros porát: nekünk meg most kell munkához látnunk.

A segéd-szerkesztő előhozza az ő jegyzeteit, melyeket délben tett s tárgyalás alá bocsátja. Hogy a váci-köruton a kábelek már három hete le vannak rakva, de a kövezet még nem kész. Hogy a 112-ik számú fiakkeres grombáskodott egy uri hölgygel. Hogy a körüti házakban megint nincs víz, hogy a nefelejts-utcában van kolera, de titkolják. Jó, megírjuk, de nem lelkesedik senki értük.

Megszólal a telefon-csengetyű.
— Halló. „Budapesti Hírlap.“ Mi tetszik?
— Igaz kérem, hogy Bismarck meghalt?
— Igaz! — feleli legnagyobb flegmával Beöthy, a ki legközelebb ül a telefonhoz.

(Az ismeretlen tudnillik azon urakhoz tartozik, a kik sportszerűleg zaklaják a szerkesztőséget ilyen kérdésekkel.)

A munka lassan, de biztosan folyik. A mint leszáll az est, a redakció kezd élénkülni, az emberek magukhoz térnek. Valami fővárosi bizottságból, vagy pártklubból jön be Kaas Ivor báró s kérdi a cikktémát. Ugy tesz, mintha nehezére esnék az írás, pedig mindennap ír, s boldogtalan, ha nem írhat cikket. Minden munkatárshoz van egy kedves szava, s ez a kérdése: miről írna ön cikket? Végre elvonul legszélöse „kis udvari szobájába“ (melyet a „Budapesti Hírlap“ tiz pompás terme közül ő maga választott ki magának) s lediktálja a cikket írónak.

Nyolc óra felé a vacsoráról kezdenek értekezni. Egypáran elmennek cirkuszba, szinkörbe, haza, a többiek felülnek egy-két fiakkerre s kimennek valahová a zöldre.

Tizenegy órakor újra kezdődik a munka, frissen, jókedvűen. Látogató már nem jön, a kabátot le lehet vetni s a nyitott ablakon üde levegő tödul be. A mi szerkesztőségünknek van egy nagy udvari terme, itt csoportosul az éjjeli munka. Innen vezet a telefon a városba s a segéd-szerkesztő asztaláról külön telefon fel az emeletre a főszerkesztőhöz s a korrektorokhoz. E mellett van egy külön telefon-szoba, honnan direkt beszélünk Béccsel, Szegeddel, Temesvárral, Győrrel, Araddal. A legeszedesebb éjszakán isjön a „Budapesti Hírlap“-nak Bécsből 1500—2000 szó telefon-tudósítása s a vidékről 60—70 saját távirata. A minek egy része sokszor bele se fér a lapba.

Simán és gyorsan feldolgozzuk az anyagot. Ritkán lehet valamit szó szerint leadni. Ha nagyon rossz és hosszú: átírjuk; ha gönge: megfésüljük; ha jó a magja, de rossz a megírása: kihámozzuk. Mindenre van valami szerkesztőségi műszó. S az újságíró a leghiresebb emberek kezeiréséhez könyörtelenül hozzányúl, hogy a lap által megkívánt formát adjon neki. Egy kötetre terjedő hőskölteményből oly ügyes kis nyilatkozatot csinálunk a

1892.
miniszter
ennek
ben dr.
állásról
— Tu-
mentetik
ngdíjaz-
nyi ha-
ott ha-
eg.
közgaz-
leendő
tik.
közgaz-
cikknek
setleg a
ő meg-
an. —
a 3-ik
an. —
Békes
rapódi-
ul vé-
mai ha-
nizsteri
megyei
jár-
szerü-
nem-
ból a
yában.
ő tör-
éteik.
senyei
ítandó
n. —
tirata,
ntése,
yének
tanás
s ker-
galla-
arulás
napi-
endő
vábbi
latlan
folyó
gyzó-
sa óta
esz-
nata-
ntal-
utal-
e, az
lések
ljnok
erene
rulás
selő-
nlott
beg-
az
smé-
tud-
ega-
bi-
átha
agy
ve-
lég-
gész
kar-
ásra
már
tet-
pár
yire
miss
papi
zna
z ő
zzá.
inte
ve.
ur
en,
ette
ni:
em
i a
eg-
nes
rol
ett,

bellügyminiszterium által kívánt kiigazításokat foganatosítottam és mindkettőt még f. évi november hó 15-én terjesztettem vissza végleges jóváhagyás alá, amint azok visszaérkeznek, azok életbeléptetése iránt természetesen a szükséges lépéseket azonnal megteendőm.

X. A közegészségi állapot a lefolyt évnegyedben, illetve október hó 24-től a mai napig kedvezőbbre fordult, amennyiben a kolera időközben Moholon, Ó-Becsén és Tiszaföldváron is megszűnt, az ujabban szórva nyosan csak Turián, Ó- és Új-Sóóvén, Ó-Kéren, Rác-Militics és Jankovác községekben jelentkezett és pedig előfordult: Turián egy halálest, Ó-Sóóvén egy halálest, Új-Sóóvén három halálest, Ó-Kéren egy betegedés, Rác-Militicsen 8 megb., 7 meghalt, 1 meggyógyult, Jankovácra 16 megb., 6 halálest, tehát mind a 6 községben összesen 29 megbetegedés és ebből 18 halálest.

Az utolsó megbetegedés Jankovácra f. hó 13-án történt, a vármegye e percben koleramentesül jelentkezik.

Mondanom sem kell, hogy a hatósági közegek és községi elöljárók mindentitt lelkiismeretesen közreműködtek, hogy ezen veszélyes járványtól végre legalább egy időre megszabadulhassunk.

A ronesoló toroklob Apatin, Szóna, Kupuszina, Torzsa, Kucura, Kula, Kishegyes, Ó-Morovica, Pacsér, Szeghegy, Petrovác, Temerin, Ó-Kér, O-Futtak, Madaras, Rém, Kisszállás, Karavukova, Ó-Becse, Szenttamás, Turia, Titel, Zsablya, Csurogh, O-Kanizsa, Obrovác, Bukin, Tovarisoa és Bulkesz községekben uralgott.

Megbetegült összesen mind a 29 községben 454 gyermek. Ebből 287 meggyógyult, 131 meghalt és 30 gyógykezelés alatt áll.

A vörheny eddigi lefolyása a következő: megbetegült 260, ebből 157 meggyógyult, 50 meghalt és 53 gyógykezelés alatt van.

Kanyaróban megbetegült 477, ebből meggyógyult 298, meghalt 87 és 92 gyógykezelés alatt van.

Vérhasban megbetegedett 15, meggyógyult 10, meghalt 4, gyógykezelés alatt maradt 1.

Hagymázban megbetegült 42, meggyógyult 29, meghalt 7 és 6 gyógykezelés alatt van.

A trachomás egyének újabb összeírása az egész vármegye területén folyamatban van.

A III-ik évnegyed születési és halálozási adatai időközben beérkezvén, azok elég kedvezők, amennyiben a vármegye területén összesen született 6486 gyermek és meghalt 4102 egyén, tehát a születések száma 2384-el mulja felül az elhaltakat.

XI. Az állategészségügy állapota a lefolyt időszakban kedvező volt, amennyiben a ragadós száj- és körömfájáson kívül, mely szórva nyosan csakis Ó-Morovica községében lépett fel, csak egynehány szórva nyos betegései és elhullási eset fordult elő, és pedig:

I. Lépfenyében 1 drb szarvasmarha elhullott.

II. Száj- és körömfájásban 206 drb szarvasmarha gyógykezelést.

III. Takonykórban 4 drb ló kiirtott és 2 drb megfigyelés alatt állott.

IV. Rühkórban 47 drb juh gyógykezelést.

V. Vesztségben 3 drb eb kiirtott.

Kérem az ezekben előadott jelentésemet kegyesen tudomásul vétetni.

Kelt Zomborban, 1893. évi december hó 19-én.

Schmausz Andre s. k.,
alispán.

Felhívás

Zombor szab. kir. város közönségéhez.

Mindazok, kik városunk társadalmi viszonyait ismerik, igazat kell hogy nekünk adjanak, midőn azt mondjuk, hogy városunk azon számos társadalmi egyesületei közül, melyek az eléjük tűzött cél elérésére törekednek talán egy sincs, melynek több létjogosultsága lenne, mint a „Zombori iparos dalárdának”.

Iparos ifjaink, kik fárasztó napi munkájuk bevégezése után városunk társadalmi viszonyai közepette nem csak az önművelésre, de jó erkölcsű ifjához illő szórakozásra is alig találnak módot és alkalmat, ez egyesület körében mindkettőt fellelhetik. Ez egyesület módot nyújt nekik, nem csak a zenei ismeretek elemeit elsajátítani, hanem egyttal arra is, hogy hetenkint néhány órát kellemes szórakozás között tölthessenek el.

A dalárda évente 3-4 dalestélyt és 1-2 szinielőadást rendez s ily módon arról is gondoskodik, hogy iparosaink és ezek családtagjai is egynehány élvezetes estélyen részt vehessenek.

De hogy az egyesület kitűzött céljának megfelelőhessen, a közönség pártolására van szüksége; azt elnyerendő fordulunk a nagyérdemű közönséghez, különösen a város tehetősebb iparosaihoz, kérvén őket, hogy egyesületünk pártoló tagjainak sorába belépni méltóztassanak.

Azon csekély hozzájárulás a mely a közönség részéről dalárdánkat biztosítaná, valóságilag még áldozatnak sem mondható, tekintve hogy az évi 2 frt 50 krnyi tagdíj ellenértékül minden pártoló tag két, esetleg három hangverseny tiszteletjegyét kapja.

Teljes bizalommal fordulunk tehát fennebb előadott kérésünkkel Zombor szab. kir. város nagyérdemű közönségéhez, s kérjük, méltóztatásanak az általunk kibocsájtott taggyűjtő íveket minél számosabb aláírással ellátni.

Zomborban, 1893. évi december hó 19-én.

Szigethi István,
igazgató.

Eibach István,
elnök.

Szerkesztői üzenetek.

J. Gy. Ujvidék. Eddig a pályázat nincs kiírva. Tessék lapunkat figyelemmel kísérni, közölni fogjuk mindenesetre.

NYILTTÉR.)

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy 1894. január elsejével Zomborban, apatin-utca 4-ik szám alatt megkezdem orvosi gyakorlatomat. Rendelek reggel 8-9-ig, délután 1/2-2-től 1/3 óráig.

3-1
Dr. Thim József.

Naptár.
December.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
22 Pént.	Zenó vt.	Zenó	10 Eugráf
23 Szom	Viktória	Viktória	11 Dániel stíl.
24 Vas.	A 4 Ad., Éva	A 4 Ad., Eva	12 C Szpírid.
25 Hétfő	Karacson	Karacson	13 Eusztrát
26 Kedd	István I. vt.	Istvan I. vt.	14 Tirzus
27 Szer.	János ap.	János	15 Eleutér
28 Csüt.	Aprószent.	Aprószent.	16 Teofánia
29 Pént.	Tam. pk.	Dávid	17 Dániel

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.
Hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék 17888/tk. 1893. számú végzésével jóváhagyott árverésen megvett a zombori 1960. számú tjkben A. † (5880-5882.) helyr. 245. ö. i. számú 935 □ öl Helman József⁴ féle telket, a rajta lévő három házzal és kenderterő malommal tehermentesen szabad kézből eladom. A venni szándékozók értekezhetnek **Lukits Gyula** zombori lakos kereskedővel, vagy levél útján velem.

Bán Lajos,
zentai rendőrkapitány.

ROSENFELD IGNÁC

zsibáros Zomborban,
Zrinyi-utca, Valient-féle házban.

Veszek mindennemű ódon tárgyakat, régiségeket, ódon férfi- és gyermek-ruhákat, fehérneműt stb. a legmagasabb árak mellett.

Meghívásra helyben vagy vidékre bárhol személyesen megjelenek. 6-5

OLCSÓ FÖLDHITELT

nyujt Apatin és járása részére a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete.

A feltételek megtudhatók:

dr. Eiszler Ignác ügyvéd,

intézeti képviselőnk,

APATINBAN, (Alföldy-ház.)

Az új pénz!

Mi minden kapható két koronáért!

- 1 női alsó ruha csinos és valódi színekben . . . 2 korona.
- 1 női nadrág vagy kötött ing, igen meleg . . . 2 "
- 1 női schiffon ing dus himzéssel . . . 2 "
- 1 pár női angol lázi cipő fekete és divat színekben . . . 2 "
- 1 női karmantyú (Muff) nyulbőről csak . . . 2 "
- 1 női derékfűző legújabb francia szabású 4, 3 és 2 . . . 2 "
- 2 és 4 pár női harisnya minden színben . . . 2 "
- 1 női selyem vagy csipkekendő . . . 2 "
- 1 női berlini fejkendő dus selyemhímzéssel 5, 3 és 2 . . . 2 "
- 1/2 tucat női zsebkendő, színes szegélylyel . . . 2 "
- 1 fehér vagy színes asztalkendő 3/4 □ damaszt . . . 2 "
- 1 kötött gyermek alsó öltözet vagy ruhácska . . . 2 "
- 1/2 tucat evőkanál jó minőségű . . . 2 "
- 1/2 tucat kávéskanál tejszíntővel együtt . . . 2 "
- 1 női kézi kosár igen csinos kiállításban 1 és 2 . . . 2 "

Utaknak:

- 1 kötött ing (system Jäger) minden nagyságban csak . . . 2 "
- 1 kötött nadrág, igen meleg . . . 2 "
- 1 pár valódi prágai bőrkezttyű (kötött 1 korona) . . . 2 "
- 1 férfi kalap . . . 4 és 2 "
- 1 angol esernyő . . . 4 és 2 "
- 2 vagy 4 legújabb divatu nyakkendő . . . 2 "
- 1/2 tucat férfi gallér minden façonban . . . 2 "
- 1/2 tucat férfi kézélő minden façonban . . . 2 "

Azonkívül dús választék fézfű-íngok, illatszerek, fog- és ruhakefék stb. Selyem szalagok, csipke és ruha-diszek rendkívüli jutányos áron kapható.

Hol?

A gyermekjáték-, divat- és díszmúrártárban

GRÜNWARD J., 4-4

Zombor, Falcione Gyula-féle házban a korzón.

BUDAPESTI HIRLAP.

Előfizetésre

hívjuk fel tisztelettel a nagyérdemű olvasó közönséget a

BUDAPESTI HIRLAP

1894. évfolyamára (XIV. évfolyamára).

Az újságcsinálás egyik főfeladata: a közönség helyes, gyors és pontos értesítése. Még száz éve sincs annak, hogy a magyar sajtó csak a Bécstől kapott legmagasabb engedéllyel vehetett tudomást a külföld eseményeiről, így is csak hetek múlva. Ma huszonegy óra sem mulhat el, hogy a közönséget ne értesítsük nemcsak hazánk, hanem az egész világ nevezetesebb eseményeiről. Távirat, telefon, éber levelező a világ mind a négy tájkáról s az ország minden népesebb pontjáról hírt adnak mindarról, a mi igényt tarthat a művelt ember érdeklődésére. — Tudósításaink e rengetegből kiválogatni és megrostálni, ügyesen és tetszetősen feldolgozni azt, ami a közönségre nézve szükséges, hasznos és érdekes: ebben a Budapesti Hírlap fennállása óta eddig utól nem ért példaadásal járt elől, mert szerkesztőségünk az a meggyőződés vezeti munkájában, hogy a közönség semmit sem várhat el annyira újságjától, mint azt, hogy pontosan, megbízhatóan és lelkiismeretesen legyen tájékoztatva. Ez a közönség igazi anyagi és köznyelvérdési érdeke, ez a mai zsurnalisztika fejlődési iránya.

Ott pedig, nevezetesen azokban a rovatokban, ahol magának a Budapesti Hírlap-nak a véleménye, ítélete, iránya, karaktere, egyszóval egyénisége nyilatkozik meg, tizennégy évi tű-próba után már mindenki tudja, hogy mit várhat a Budapesti Hírlap-tól.

Az előfizetési feltételek a következők:
Egy hónapra 1 frt 20 kr. Félévre . . . 7 frt
Negyedévre 3 frt 50 kr. Egész évre . . . 14 frt

A fő- és székváros területén házhoz hordva, vidéken a postával szétküldve.

Vadékról legelőszerebb a postautalványon való előfizetés. Cím
BUDAPESTI HIRLAP kiadóhivatala,

BUDAPESTEN,
Rózik Szállás-utca 4. sz.
VIII. kerület, József-lkörút 5. szám.

Pilseni sör!

F. hó 24-től (vasárnaptól) kezdve
kítűnő

Pilseni sör

STEBLER JÁNOS

sőresarnokában.

HIRDETÉMÉNY.

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, miszerint Zomborban Theodorovits S. néven hosszú idő óta a közönség legnagyobb megelégedése mellett fennállott

első zombori temetés rendezési intézetet

átvettem és szilárd alapra fektettem.

Ebből kifolyólag azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy halottas-kocsikkal, egyenruhákkal és különféle díszítésekkel, valamint koporsók és koszorúkkal dúsán felszerelt üzletemben a t. közönségnek legmagasabb igényeit is a legolcsóbb ár mellett bármikor kielégíthetem.

A nagyérdemű közönség szives támogatását kérve maradtam

tisztelettel

Theodorovits S. első zombori temetés

rendezési intézet tulajdonosa

THEODOROVITS JÁNOS.

9459. szám.
kig. 1 893.

PÁLYÁZAT.

Bács-Bodrogh vármegye Uj-Futtak községében úresedésben levő s 400 frt évi javadalma-zással ellátott segédjegyzői állásra pályázatot nyitok.

Felhívom a pályázni kívánókat, miszerint jegyzői oklevéllel felszerelt kérvényüket f. évi december hó 31-éig ezen hivatalnál nyújtásuk be, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Ujvidék, 1893. évi december hó 16-án.

Főszolgabíró hiv. távoll.

MEZEY IMRE,
szolgabíró.

Hir

A zombori k...
tóság [1893. évi d...
kelt végzésével ki...
teszi, hogy Kollut...
XXIX., 1889. XXX...
mében szerkesztend...
munkálata folyamata...
nevezett községben...
fog kezdődni.

Ennélfogva fels...
1. mindazok, a...
forduló bejegyzésel...
kivánnak tenni, hog...
napon megkezdend...
előterjesztéseiket ig...
2. mindazok, a...
jogot tartanak, hog...
bevezését, a kítűzött...
hoz intézett szabál...
jék, vagy a telekk...
iratok alapján a t...
meik előterjesztése...
meg, ha pedig telek...
okirataik nincsenek...
15-18. §-ai és az 1...
9. §-ai értelmében...
iparkodjanak és azok...
ság előtt igazolják, a...
ruházó telekkönyvi t...
a bizottság előtt sz...
kebelezésére enged...
jogaikat ez uton nem...
illeték-elengedési kv...
3. azok, akikne...
követelésre vonatko...
jog van nyilvánkönyv...
bejegyzésekkel terh...
bejegyzett jognak tör...
törlési engedély nyilv...
ság előtt jelenjenek...
mentesség kedvezmény...
Zomborban, 1893.

Kor Mór,

kir. betétszerkesztő.

1886. XXIX. törvén...

15. § A B) lap...
leges birtokosának til...
a) ha a tényleg...
szerzését a telekkönyv...
okirattal igazolja, s a...
tulajdonjog a telekkönyv...
bevezethető, a tényleg...
vánnyal, vagy az eljáró...
férfiaknak (40. §) szó...
b) ha írásbeli ok...
jötté az átruházó telk...
előtt szóval tett beis...
Ugyanezen módo...
tokos tulajdonjoga ak...
szerzése a telekkönyvi...
dett bírósági átadási...
örököse vagy hagyomá...
bevezetés nem alkalmas...
igazolott jogutódnak a...
merésével igazoltatik.

16. §. A tényleg...
is: ha az ingatlanak...
hatóság és a bizalmi...
könyvi tulajdonos a...
bizottságnak szabálysze...
dacára a tényleges b...
nek a bejegyzés eszkö...
17. §. A tényleg...
zendő be továbbá: ha a...
több átruházásnak ké...
mindegyike szabályszer...
ment teendő beismerés...
az, hogy a kérdéses ing...
vagy igazolt örököse va...
átruházatot, legalább...
kalmak okirattal, vagy...
szóbeli nyilatkozatáva...
záról hiányzó okiratok...
a nyilatkozatával pótl...
záról tudomással bírna...
a bizalmi férfiak bizony...
ingatlanok tényleges b...

18. §. A tényleg...
zendő be végre: ha a t...
3 év előtt elhalt, vagy...
tudatik és a helyhatós...
azon egy vagy több á...
tényleges birtokos a ké...
s egyszersmind a hely...
az is igazoltatik, hogy a...
ő és birtokelődei legal...
békés birtokában vannak.

Ha a telekkönyvi tu...
a tényleges birtokos tu...
hető be, ha a helyszíni...
könyvi tulajdonos a be...
22. §. A telekköny...
leges birtokos, ha ez u...
törvény alapján (15-18...
bejegyzés céljából a bet...
bizottság által igazoltnak...
akinek javára valamely...
van, jogosítva vannak, a...
a fennálló de tényleg már...
jegyzésnek törlesztés, a t...
vagy a jogosítottnak a...
elismerése alapján, az el...

Hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1893. évi december hó 11-én 19004/tkvi sz. a. kelt végzésével kiküldött bizottság ezennel közhírré teszi, hogy Kolluth községre vonatkozólag az 1886. XXIX., 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. cikkek értelmében szerkesztendő telekkönyvi betétek készítésének munkálata folyamatba téve, a helyszíni eljárás a nevezett községben 1894. évi január hó 8-án fog kezdődni.

Ennélfogva felszólítanak:
1. mindazok, akik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kitűzött határonapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog telekkönyvi bekebelezését, a kitűzött határidőig, a telekkönyvi hatóság-hoz intézett szabályszerű beadvány útján kieszközöljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmek előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírásra az 1886. XXIX. t. c. 15.—18. §-ai és az 1889. XXXVIII. t. c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerzeni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték-elengedési kedvezménytől is esznek; és

3. azok, akiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyazintén vannak a bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől esznek.

Zomborban, 1893. évi december hó 11-én.

Tepliczky Nándor
kir. betétszerkesztő albiró helyett:

Kor Mór, **Radány Péter,**
kir. betétszerkesztő. kir. tszéki bíró.

1886. XXIX. törvények: a telekkönyvi betétek szerkesztéséről.

15. § A B) lap szerkesztésénél az ingatlan tényleges birtokosának tulajdonjoga jegyzendő be:

a) ha a tényleges birtokos az ingatlan megszerzését a telekkönyvi tulajdonos által kiállított eredeti okirattal igazolja, s amennyiben ezen okirattal alapján a tulajdonjog a telekkönyvi rendelet szerint be nem bekebelezhető, a tényleges birtoklást helyhatósági bizonyítvánnyal, vagy az eljáró bizottságnál alkalmazott bizalmi férfiaknak (40. §) szóbeli nyilatkozatával tanúsítja, vagy
b) ha írásbeli okirat hiányában a jogügylet létrejött az átruházó telekkönyvi tulajdonosnak a bizottság előtt szóval tett beismerésével igazolhatik.

Ugyanezen módon jegyzendő be a tényleges birtokos tulajdonjoga akkor is, ha az ingatlan megszerzése a telekkönyvi tulajdonosnak jogerőre emelkedett bírósági átadási okirattal vagy ítélettel igazolt örököse vagy hagyományosa által kiállított, de bekebelezésre nem alkalmas okirattal, vagy a fentiek szerint igazolt jogutódnak a bizottság előtt szóval tett beismerésével igazolhatik.

16. § A tényleges birtokos jegyzendő be akkor is: ha az ingatlan 3 évi békés birtoklását a helyhatóság és a bizalmi férfiak által igazolja, és a telekkönyvi tulajdonos a betétek szerkesztésére kirendelt bizottságnak szabályszerű idézése és felszólítása (44. §) dacára a tényleges birtokos tulajdonjoga bejegyzésének a bejegyzés eszközöléséig ellent nem mond.

17. § A tényleges birtokos tulajdonjoga jegyzendő be továbbá: ha az ingatlan nyilvánkönyvön kívül több átruházásnak képezte tárgyát és ezen átruházások mindegyike szabályszerű okirattal, vagy a 15. § értelmében teendő beismeréssel nem igazolhatik ugyan, de az, hogy a kérdéses ingatlan a telekkönyvi tulajdonos vagy igazolt örököse vagy hagyományosa (15. §) által átruházott, legalább is telekkönyvi előjegyzésre alkalmas okirattal, vagy a 15. § értelmében az átruházó szóbeli nyilatkozatával igazolhatik, a további átruházásról hiányzó okiratok pedig a helyhatóságnak azzal a nyilatkozatával pótolhatnak, hogy az illető átruházásról tudomással bírnak, s ezenfelül a helyhatóság és a bizalmi férfiak bizonyítják, hogy az igénylő az illető ingatlan tényleges birtokosának van.

18. § A tényleges birtokos tulajdonjoga jegyzendő be végre: ha a telekkönyvi tulajdonos legalább 3 év előtt elhalt, vagy holléte legalább 3 év óta nem tudatik és a helyhatóság igazolja, hogy tudomással bír azon egy vagy több átruházásról, a melyek által a tényleges birtokos a kérdéses ingatlant megszerzte, s egyszersmind a helyhatóság és a bizalmi férfiak által az is igazolhatik, hogy a tényleges birtokos maga, vagy ő és birtokelődei legalább 10 év óta az ingatlan békés birtokosának vannak.

Ha a telekkönyvi tulajdonos holléte nem tudatik: a tényleges birtokos tulajdonjoga csak akkor jegyezhető be, ha a helyszíni működés befejezéséig a telekkönyvi tulajdonos a bejegyzésnek ellent nem mond.

22. § A telekkönyvi tulajdonos, továbbá a tényleges birtokos, ha ez utóbbinak tulajdonjoga a jelen törvény alapján (15.—18. §§.) a betét B) lapjára leendő bejegyzés céljából a betétek szerkesztésére kirendelt bizottság által igazoltnak elfogadhatott, ugyazintén az, akinek javára valamely nyilvánkönyvi jog bejegyezve van, jogosítva vannak, a telekjegyzőkönyv szerint még fennálló de tényleg már megszünt jogra vonatkozó bejegyzésnek törlesztését, a törlésre alkalmas okirattal alapján, vagy a jogosítottnak a bizottság előtt élőszóval tett elismerése alapján, az eljáró bizottság előtt kért.

1889. XXXVIII. törvények, az 1886. XXIX. törvények módosításáról és pótlásáról.

5. § Az 1886. XXIX. t. c. 15. §-a akképen egészítették ki, hogy a tényleges birtokos tulajdonjoga akkor is bejegyzendő, ha a tényleges birtokos a telekkönyvi tulajdonos, vagy ennek igazolt örököse vagy hagyományosa ellen hozott jogerőre emelkedett olyan ítéletet mutat fel, a melylyel az illető ingatlan tulajdonjoga a tényleges birtokosnak megítéltetett, vagy a telekkönyvi tulajdonos, illetve ennek jogutódja a tulajdonjog elismerésére, vagy a tulajdonjog telekkönyvi bejegyzésének túsérésére köteleztetett, valamint akkor is, ha a tényleges birtokos az ingatlan átszállását örökösödési perben hozott jogerős ítélettel vagy az ingatlan átadását hagyatéki bírósági jogerős végzéssel igazolja. Ugyanezen szabályok megfelelően alkalmazandók az 1886. XXIX. t. c. 17. §-ának eseteiben is, ha máskülönb az ezen szakaszban előirt követelmények fenforognak.

Az 1886. XXIX. t. c. 15., 17. és 18. §-ainak eseteiben a telekkönyvi tulajdonos igazolt örökösének tekintendők a legalább 3 év előtt elhalt telekkönyvi tulajdonosnak törvényes örökösödésre hivatott leszármazói, ha az illető hitfelekezet lelkésze s a helyhatóság bizonyítja, hogy a telekkönyvi tulajdonos után más leszármazó nem maradt, a helyhatóság pedig azt is bizonyítja, hogy tudomása szerint a telekkönyvi tulajdonos végrendeletet nem hagyott hátra.

Ugyanez a szabály áll akkor is, ha az idézett törvény 17. és 18. §-ainak eseteiben nem a telekkönyvi tulajdonosnak, hanem valamely más birtokelőnek törvényes örökösödésre hivatott leszármazói ruházták át az ingatlant.

6. § Az 1886. XXIX. t. c. 17. és 18. §-ai akképen egészítették ki, hogy ha máskülönb az ezen szakaszokban előirt követelmények fenforognak, a tényleges birtokos tulajdonjoga akkor is bejegyzendő, ha a legalább 3 év előtt elhalt telekkönyvi tulajdonosnak, vagy a legalább 3 év előtt elhalt közvetlen birtokelőnek törvényes örökösödésre hivatott leszármazói vannak a tényleges birtokosban és az illető hitfelekezet lelkésze, valamint a helyhatóság bizonyítja, hogy a telekkönyvi tulajdonos, illetőleg a birtokelő után más leszármazó nem maradt, a helyhatóság pedig azt is bizonyítja, hogy tudomása szerint a telekkönyvi tulajdonos vagy a birtokelő végrendeletet nem hagyott hátra.

7. § A tényleges birtokos tulajdonjoga bejegyzésének telekkönyvi kiigazítás címén is helye van a betétszerkesztő bizottság előtt előterjesztett kérelem alapján, ha a telekkönyvi tulajdonos vagy ennek igazolt örököse vagy hagyományosa (1886. XXIX. t. c. 15. és

a jelen törvény 5 §-a) a kiigazításba beleegyeznek és a tényleges birtoklást szabályszerű igazolásán felül az előterjesztett adatok kapcsán a betétszerkesztő bizottság által eszközölt hivatalos nyomozás útján az is valószínűvé tétetik, hogy a helyszínelésnél hiba követtett el

1891. XVI. törvények, az 1886. XXIX. és 1889. XXXVIII. törvények módosításáról és pótlásáról.

15. § a) Az 1889. XXXVIII. t. c. 6. §-ának rendelkezései akkor is alkalmazandók, ha a törvényes örökösödésre hivatott leszármazók vagy ezek egy része kiskoru vagy gondnokság alatt áll. Az örökösök tényleges birtokában levő ingatlan az idézett 6. § eseteiben örökösödési hányadokban az örökösök osztatlan tulajdonul jegyzendő be, kivéve ha az összes önjogu örökösök hozzájárulásával tényleges osztály jött létre, vagy amennyiben kiskoru vagy gondnokság alatt álló egyén is van az örökösök között, oly osztályos egyezés mutatattik be, mely az illetékes gyámhatóság jóváhagyásával van ellátva.

Az örökösök özvegye az 1889. XXXVIII. t. c. 6. §-ának eseteiben követelheti, hogy az örökösök tulajdonjogának bejegyzésével egyidejűleg az őt özvegyi jogon megillető hasznélvezeti jog is bejegyeztesse.

b) Az 1889. évi XXXVIII. t. c. 7. §-a alapján az ott megállapított törvényes feltételek fenforogása esetében a tényleges birtokos tulajdonjoga kiigazítás címén bejegyzendő akkor is, ha valamely ingatlan a telekkönyvből tulajdonosnak vagy jogelődjének nevére hibásan a telekkönyvi átalakítás alkalmával jegyzetett be.

c) Az 1886. XXIX. t. c. 15., 17. és 18. §-ainak, továbbá az 1889. XXXVIII. t. c. 6. és 7. §-ainak, valamint a fentebbi b) pontnak eseteiben a házastársak között történt átruházás vagy az ily átruházásnak avagy annak elismerése, hogy az ingatlan a helyszíneléskor vagy a telekkönyvi átalakítás alkalmával a másik házastárs nevére lett volna felveendő, csak akkor jöhet figyelembe, ha az átruházási jogügylet vagy az elismerés közjegyzői okiratra foglaltatott. Az 1886. XXIX. t. c. 16. §-a alapján az egyik házastárs tulajdonul bejegyzett ingatlan a másik házastársnak mint tényleges birtokosnak tulajdonul egyáltalában nem jegyezhető be.

d) A tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését kérheti maga a tényleges birtokos, ennek távollétében vagy akadályoztatása esetén házastársa, avagy felmenő vagy lemenő ágbeli nagykoru rokona és a telekkönyvi tulajdonos, de ez utóbbi csak amennyiben a tényleges birtokos a bizottság előtt az ingatlan nevére leendő bejegyzését nem ellenzi.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

V. ÉVFOLYAM.

A HÉT

V. ÉVFOLYAM.

TÁRSADALMI, IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTI ÉS KIADJA: KISS JÓZSEF.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

A HÉT a legliberálisabb szellemben szerkesztett magyar hetilap. Közöl novellákat, költeményeket, dramatisztált apróságokat, politikai és társadalmi eseményeket; figyelemmel kíséri a hét összes mozgalmait és kiválasztja s feldolgozza a legfontosabbakat és legérdekesebbeket. Kultúrával minden genret, hozzájárul minden aktuális kérdéshez, de sohasem lép át azon határokat, melyeket a jó ízlés — irodalmi lapnál a legfőbb kritérium — parancsol.

A HÉT az egyetlen szépirodalmi hetilap, mely a péntek esti színházi premerekre még ugyanazon a héten, ugyazintén a napilapokkal egyidőre hoz nagyobb szabású ismereteket. Szépirodalmi része kivételével aktuális minden közleményben és jórészt ennek köszönheti nagy sikereit és azon közkeletet, melyben részesül.

Munkatársai fényes koszorújából alig hiányzik egy nagy irodalmi név. Azok közül, akik a „HÉT”-be eddig irtak s részben állandó munkatársai, felelőseik a következők:

Albonyi Árpád, Abrányi Emil, ifj. Abrányi Kornél, Agai Adolf, Ambrus Zoltán, Balogh Pál, Bárony István, Bede Jób, Bródy Sándor, Célió, Dóczy Lajos, Endrődi Sándor, Gószdu Elek, Herczegh Ferenc, Hellai Jenő, Hock János, Ignóty,

Inczedy László, Jászai Mari, Jókai Mór, Justh Zsigmond, Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Kozma Andor, Kohn Dávid, Makai Emil, Malony Dezso, Mikszáth Kálmán, Mezei Ernő, Munkácsy Kálmán, Murai Károly, Petelei, Palágyi Lajos, Pollák Illés, Rákosi Viktor, Sebők Zsigmond, Szabó Endre, Szabóné Nogl Janka, Szalay Fruzina, Szemere Attila, Szomaházy István, Szűry Dénes, Silberstein Adolf, Tábori Róbert, Tóth Béla, Tolnai Lajos, Vadnay Károly, Vészi József, Zempléni Árpád stb.

A HÉT külső kiállítása összes lapjaink közt a legfényesebb. Minden számanak borítékán egy fényes kivitelű nagy arcképet közöl: kitünőségeket, de legfőképp érdekes alakokat a politika, művészet, irodalom és a szalon köréből, azok arcképeit, akiket a lefolyt hét eseményeinek írja, habár csak ideiglenesen is, felszínre vetett.

A HÉT számai bekötve évenként két vastkos kötetet képeznek és nagyon is érdemesek a megvásárlásra. Az első nyolc kötet, melyből teljes példányok — bár igen csekély számban — még kaphatók, valóságos tárháza az érdeket soha sem vesztő becses olvasmányoknak.

A HÉT előfizetési feltételei: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld

A HÉT kiadóhivatala, Budapest, VII., Erzsébet-körút 6. szám.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KÉPES CSALÁDI LAPOK”

SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ KÉPES HETILAP 1894. ÉV FOLYAMÁRA.

Megjelen minden vasárnap, díszes kiállításban, tetszetős borítékkal.

A „Képes Családi Lapok” a legelőkeltebb, legérdekesebb s legoltsóbb képes hetilap, a mely szívet és lelket megrázza, hasznos és ismeretterjesztő olvasmányokat nyújt a magyar műveltség iránt érdeklődőknek. A „Képes Családi Lapok” a legnagyobb irodalmi lap, mely körül nemzeti iródnunknak első rangú írói és írónői tömörülnek; így az 1894. évi első szám következő íróktól hoz közleményeket: Jókai Mór: „Hogy is volt ez a doloz?” (Beszély), Beniczky Bajza Lenke: „A sors kockája” (Regény), Tolgyesi Mihály: „A gyermek-mant gyűrű” (Humorváz), P. Csorba Ákos: „A Bosphorus partján” (Rajz), Stiller tanár: „A füzéről” (Orvosi cikk) stb. stb. Különműveket irtak e számban: Komócsy József, Varsányi Gyula, Feléki Sándor dr. A regény mellékletet Lauka Gusztáv írta, címe: „Pásztorok és lidérceny”. — A képek az új év alkalmából valók, s igen találó rajzok. A mi különös érdekelt kölcsönöz és számunk az, hogy az abban megjelent közlemények iróinak arcképeit, s sajátokozó ábráit is ve-szi az olvasó.

A „Képes Családi Lapok” évenként, a szövegbe nyomott több regényt ad elő, sőt nagy irók tollából. A „Képes Családi Lapok” két hetenként megjelenő melléklapja, a „Hét nap” háttér és divatszázalattal, teljesen mellékelhető lesz minden más újság mellett. A „Képes Családi Lapok” a fentebb említett szöveg között megjelölő regényekről kivül évenként, több önálló, eredeti, bekötött regényt is tartalmaz. A „Képes Családi Lapok”-nak a „Hét nap” című ábratáplapja és a „Képes Családi Lapok”-nak a „Hét nap” című ábratáplapja együttesen, előfizetéses példányok a lap kiadóhivatalához: Budapest, Nagykorona-utca 20. szám. Különben, amely kívánatra mutatványszámokat díjlanul küld birtokos, ha az iránt levelezésben megkeresetik.

Aki az egész évre szűz 6 frtnyi előfizetést, összege 80 kr. esomaglósi és postaszállítási díjjal egész évre beküld, annak 4 regényt, aki fél évre 3 frt előfizetést, összege 40 kr. esomaglósi és postaszállítási díjjal beküld, annak 2 regényt, s aki 1 frt 50 kr. negyedéves előfizetést díjjal beküld, annak 2 regényt, s aki 1 frt 50 kr. negyedéves előfizetést díjjal beküld, annak 2 regényt küld ajándékba a kiadóhivatal.

— 3 —

Karácsonyi és újévi ajándékok.

A közeledő ünnepek alkalmából bátor vagyok

KÖNYV-, ZENEMŰ- és PAPIRKERESKEDÉSEMET

a nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánlani, ahol mindennemű **írószerek** u. m.: **diszes zsebbeli és asztali téntartók, író aljzatok, díszes és izléses kivitelű levélnehezékek**, mint alkalmi ajándéktárgyak a legjutányosabb árak mellett kaphatók.

Emlékkönyvek, fénykép-albumok, imakönyvek a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig.

Jegyzőkönyvek, naplók, rajzeszközök, festékdobozok, továbbá a legizlésesebb kivitelű **levélpapírok** dobozokban, díszítve vagy simán.

Névjegyek elkészítése elvállaltatik és a legjutányosabb árak mellett számíttatik.

Raktáron van a magyar és német irodalom összes terméke: **diszművek, ifjusági iratok és képeskönyvek** a legdusabb választékban.

Előfizetések mindennemű **LAP- és FOLYÓIRATOKRA** elfogadtnak, a kézbesítési díj felszámítása nélkül.

Gyermekek részére legújabb és legalkalmasabb **foglalkoztató és társasjáték-eszközök, építőszekrények, lottók, tombolák** a legnagyobb választékban.

Karácsonyfa-diszek, aranylapok, olcsó áron.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve vagyok

teljes tisztelettel

KOLLÁR JÓZSEF,

könyvkereskedő.

Karlsbadi porcellán-edény leszállított árakban.

Karácsonyi és újévi bazar!

Minden néven nevezendő ajándéokra alkalmas **árúk, divatcikkek, luxus-tárgyak és játékszerek** gazdag és csoda olcsó raktárának szives megtekintésére a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja

Goldfahn Sándor,

kereskedő,

Zombor, főutca, Falcione Lőrinc-féle ház, a nagy tőzsde mellett.

Kisdedovók számára nagy választék ajándék tárgyakból 7 krtól 14 krig darabonként.

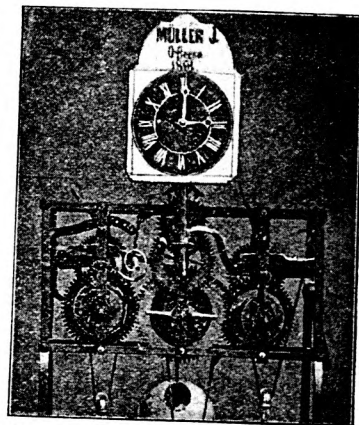
Berndorfi china-ézüst gyári árakban.

Müller János

toronyóra készítő

Ó-BECSÉN.

Készít új toronyórákat **templomok, kastélyok; valamint órákat vasut, lak-tanya és magánépületek homlokzatára; 1-től 8 és több mutatósámlap hajtására, kívánatra transparent világító üveg-számlapokat stb. több évi jótállással.**

Hivatkozással és támaszkodva közel 50 év óta még az atyám által alapított és munkagépekkel berendezett telepre és az általam az alföld és Szerbiába jóval több mint 100 darab készített új toronyóra, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy e teren a fokozott és legmesszebb menő igényeknek megfelelhettek.

Kész toronyórák telepemen raktáron, azonkívül a bpesti kereskedelmi muzeumban mintáim. Számtalan bizonyítvány és elismerő okmány. — Szives megkeresésekre személyesen vagy levélbeli válasz.

Uj toronyórákat készítettünk: **Ujvidék, Zimony, Páncsova, Fehértplom, Nagy-Beckerek** az összes toronyórákat, azonkívül **Szeged, Temesvár, Sabac, stb.**

Pályázat.

A Ferenc-csatornai részvénytársulatnál megüresedett másod gépészi állásra pályázat nyitattik. Monostorszegi állomás lakhellyel havi részletekben fizetendő 540 frt évi fizetés és szabad lakással.

A stabil vagy hajógépész vizsgálati bizonyítvánnyal felszerelt kérvények 1894. évi január hó 15-ik, a hirdető hivatalhoz küldendők be.

Előnyben részesülnek minősített hajógépészek. Nem hajógépészek kötelesek a hajógépészi vizsgát egy évi határidő alatt letenni.

A felvétel egy évi próba időre történik. Az állás 1894. évi február hó 1-én elfoglalandó. Kis-Sztapár, 1893. évi december hó 9-én. U. p. Uj-Szivacz.

Ferenc-csatorna részvénytársulat főmárnoki hivatala

ÜZLETELADÁS.

A 22 év óta Zomborban fennálló

vaskereskedésemet

teljes felszerelésével, úgy a közvetlen közelében levő

lakházamat

szabad kézből eladom.

A midőn a vaskereskedés tisztelt vevőimnek szives köszönetet mondok eddigi bizalmukért, arra kérem a **gépüzletben** velem már eddig is összeköttetésben állt vevőket, valamint általában a nagyrabecsült **gazdaközönséget**, a melynek ezennel tevékenységemet fogom szentelni, hogy becses megbízásaitak részemre fenntartani sziveskedjenek, amíg új telepemről értesíteni szerencsém lesz.

Zombor, 1893. évi december havában.

Kiváló tisztelettel

RAICHL JÁNOS.

Zombor, Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

Eszenciákat

rum, cognac, mindennemű **szeszese italok asztali likőrök és különlegességek** azonnali elhibázhatlan elkészítésére a legkiválóbb minőségben szállítok.

Azonfelül ajánlok 80 fokú, vegyileg tisztított **esszenciákat** kellemes ízű borocet és közönséges ecetek gyártásához. Leírások és használati utasítások ingyen mellékelteknek.

Kiváló eredményért kezeskedek. Árapot bérmentve küldök.

Pollák Károly Fülöp

esszenciák-különlegességek gyára

PRÁGA.

50-18

Megbízható ügynökök kerestetnek.

Karácson

„Örömet mond a világ váltása!”
a betlehemi istálló torokat, azon a teli megváltója: Jézus

Pásztorok és má királyok siettek a lához, hogy lássák ki az égből hozá átalakíták az emb együtt, megnemesít az ész és szív előt eddig ismeretlen es kiragadva a föld po denség élvezetere és betöltésére képesíté

Születése idejéb léptekkel haladt a n felé. Az értelmi súly hadás támadta meg. életének alapjai megin a zsarnokság, a jogt lelkiség aljassága v eszméje oly mélyre s nekben megvetette az humánus nagy esza igazság törvényeit fej a társadalom tökéle alapja, ledőlt abba a anarchia és zsarnokság

S míg a legnagyobb állam, a világot ural építi márványpalotáit zatja oszlopos tornác rózsá márványt, az ar dákát Hymettos hegy téglaút rabszolgái vére porondján fetregő gl mulat, citromfa aszta szoroval fején dőzsöl szilaj cordaxot lejt: a a betlehemi istálló kie gyokba burkolva feks ki majdan, szívében eszméjével, fölveszi a telen, súlydó világ és e küzdelemben a szere győzelmet ül.

A Jordán partjain az ige, mely nem egy egész emberiségnek sz mást, a mint én szeretle azokkal, a kik gyűlöl szeretet!”

Villamámamként ha ségre. Az emberi mel emberi jogok biztossá vébe. Fölemelte fejét a a rabszolga és megtette testvéri közösség utja márvány szobrai ledől lesznek, „a nagy Pán és e pusztulás, e romo

A „BÁCSKA“

karácsonyi száma.

Karácsony ünnepén.

„Örömet mondok nektek, megszületett a világ váltsága!“ így köszönté az angyal a betlehemi istálló közelében legeltető pásztorokat, azon a téli éjszakán, melyen a világ megváltója: Jézus született!

Pásztorok és messze földről zarándokló királyok siettek a betlehemi kunyhó jászolához, hogy lássák a világra jött Isten fiát, ki az égből hozá magával az ígéket, melyek átalakíták az emberiséget társadalmával együtt, megnemesíték a kedélyt, megnyiták az ész és szív előtt a világ művelődésének eddig ismeretlen csarnokát és az embert kiragadva a föld porából, a magasztos mindenség élvezetére és azt egy isteni hivatás betöltésére képesíték.

Születése idejében a pogány világ óriási léptekkel haladt a megsemmisülés örvénye felé. Az értelmi süllyedés és az erkölesi rothadás támadta meg, állami és társadalmi életének alapjai megintogtak, a jogelvek helyét a zsarnokság, a jogtudat helyét a szolgálkúség aljassága váltotta fel, a haladás eszméje oly mélyre süllyedt, hogy az egyénekben megvetette az emberi jogot és az a humánus nagy eszme, hogy a szeretet és igazság törvényeit fejleszteni kell, mert ez a társadalom tökéletességének eszményi alapja, ledőlt abba az örvénybe, hol az anarchia és zsarnokság, a vér és sár kavargott.

S míg a legnagyobb, a leghatalmasabb állam, a világot uraló, elvhajhászó Róma építi márványpalotáit a Tiber partjain, hozatja oszlopos tornácaiba a parosi és lesbosi rózsza márványt, az aranyozott ciprus gerendákat Hymettos hegyéről, az épületek színes tégláit rabszolgái vérével keveri, a cirkusz porondján fetrengő gladiator halálhörgésén mulat, citromfa asztalok mellett borág koszorúval fején dőzsöl és ragyogó termeiben szilaj cordaxot lejt: addig a távol keleten, a betlehemi istálló kicsiny jászolában, rongyokba burkolva fekszik a világ Megváltója, ki majdan, szívében a szeretet magasztos eszméjével, fölveszi a küzdelmet az erkölestelen, süllyedő világ és cézáriai ellenében és e küzdelemben a szeretet, az igazság dicső győzelmet ül.

A Jordán partjain nemsokára fölhangzik az ige, mely nem egy népnek, hanem az egész emberiségnek szól: „szeressétek egymást, a mint én szeretlek titeket, jót tegyetek azokkal, a kik gyűlölnék! Én vagyok a szeretet!“

Villamáramként hatott az ige az emberiségre. Az emberi méltóság önértetét, az emberi jogok biztosságát ültette milliók szívébe. Fölemelte fejét a tömeg, széttörte láncait a rabszolga és megtette az első lépést a testvéri közösség útja felé. A pogány istenek márvány szobrai ledőlnek, oltáiraik rommá lesznek, „a nagy Pán és családja meghal“ és e pusztulás, e romok felett glóriával ra-

gyog föl az Isten eszméje! Isten! ki az egész emberiség atyja, kihez a király és koldus, a gazdag és szegény, az erős és gyenge egyaránt így imádkozik: Mi atyánk!...

Óh, légy örökké, mind örökké áldott, betlehemi istálló! Ott született a szeretet, a szabadság, egyenlőség és testvériség eszméje. Onnan indult szent térítő útjára a világot megváltó emberszeretet! S földi útjában fölemelte az embert az eszmék és igazságok oly magas, oly magasztos honába, a hová eddig a gyarló emberi ész föl nem hatolhatott s melyet legmerészebb röptében sem sejtethetett. — Tizenkilenc század óta árasztja áldásait és szülé a nagy, a dicső művet, melynek láttára szívének földobog: az európai civilizációt.

Itt jár még most is az élet útjain. Összeláncolja a megszakadt társadalmat, erőt ad a munkához, buzdítást az akarathoz, hitet a kételkedőnek, világosságot a tévelygőnek. Eszméivel behinté az emberi szellem letarolt mezőit és új virágok, új kalászkok teremnek.

Az emberi szív és ész monumentális alkotásai, fenséges világa, minden, ami csak magasztosan és dicsőséggel emelkedik az ég felé, hódolattal hajol meg a szegényes jászol előtt. Innen jött minden, ezé a dicsőség.

A Megváltó születése volt az a fény, mely a betlehemi jászolból bevilágítá annak a társadalomnak a sötétségét, a mely nem ismerte másnak az Istent, mint egy nép haragos és boszuálló Istenének. Az a jászol, mely bölösője volt a Megváltónak, bölösője lett annak a világosságnak, mely az egész földön megjelen a karácsonyfa gyertyáinak fényében, hirdelve a szeretetet.

Ezért a karácsony a szeretet hódításának ünnepe, melyet ma milliók éreznek, kik a szeretetben látják a népek örökkévalóságát. A szeretet az emberiség legnagyobb jóltevője, mert, ha a földön mindent sötét boru fed, a szeretet a sötét felhőkön áttörve, szívérvány hidat emel a szenvedő léleknek föl az égbe. A szeretet eszméje ott van az emberiség szívében és mivel ez eszme Istentől való, nem veszt el sohasem.

Azért karácsony ünnepén a legszegényebb házból is, melytől nem maradt el az Isten áldása, fölgyul legalább egy-egy gyertyaszál a zöld fenyő ágon. S hogy a sors mostohái: a kis árvák és nyomorgó szülők gyermekei se maradjanak öröm nélkül, arról gondoskodik az emberszeretet. A magyar társadalomban egyre hódít és nagyobb arányokat ölt a humanizmus. Fölkerezi az árvákat, a szenvedőket, az éhezőköt, az elhagyottakat, fölkeresi azokat is, kiket az élet megfosztott minden örömtől, a kik nem várják a tavaszt, nem várják a nap keltét, mert szívére örök tél, kedélyükre viszhangtalan, sötét éjszaka borult.

Széles e hazában mindenfelé hívők cso-

portosulnak az emberszeretet zászlói köré, melyeket népszerű nevek és erős karok emelnek föl. Legyenek áldva, kik e téren elől mennek a lobogóval.

Melyik nemzetnek van is oly nagy szüksége arra, hogy a szeretet heve és lendülete hassa át társadalmi és politikai életét, mint magyar nemzetünknek? mely csak úgy vivhatja meg sikeresen létküzdelmét, ha összes erőinek egységével és megfeszítésével a legnagyobb állami és kulturai föladatokat tudja teljesíteni.

Különösen most van szükségünk erre, midőn az emberek szívében nagy hullámokat ver az elégedetlenség, midőn az emberiség egy nagy része folytonos felelemben tartja a másikat, midőn a munkának épen azok üzennek harcot, kiknek verejtékével azt megszentelni kellene, midőn a tudomány, tekintély, sőt maga a hatalom kigúnyolva, az erköles megtapodva; a társadalom úgy áll több államban, mint a kormány nélküli hajó a tengeren s a hit és tudomány emberei Spárta régi erényeiért sírnak, midőn világfelforgatáson járatják elméjüket annyian és annyian, kik nem adhatnak az éhezőknek csak egy falatka kenyeret, nem csepegtethetnek a szenvedők kebelébe csak legkisebbke enyhítő balzsamot, nem szárihatnak fel a sorstól üldözöttnek szemében csak egyetlen egy könyecseppet sem, de azért mégis a gyűlölet tanait hirdetik.

E tanok pedig áldatlanok, nemesak általános emberi, hanem külön magyar nemzeti szempontból is, mert csupán a főcél, erőink egységét és gyarapítását gátolják.

Nagy szükség van korunkban a szeretet tanaira, melyeknek ki kell engesztelnie az emberiség egy részét nemesak az Istennel, hanem önmagával, embertársaival, a földi étellel is, mert a szeretet nélküli szív olyan, mint a téli napfény, körülveve nehéz havas felhőkötől, hiába akar életet lehelni és tüzével a földet melegíteni, erejét legyőzi és megtöri a fagyos zord borulat. A gyűlölet mindent rombol, mindent pusztít, a szeretet mindent épít, mindent szilárdít; a szeretet maga a megváltás.

Az Isten-ember már egyszer megváltotta a világot, a második megváltás magáé az emberiségé, midőn feledés, megbocsátás, a szívek szeretete és öllekezése által szellemben és erőben megteremteni az egységet nagyszabásu alkotásokra, mikor nálunk is felvirradván az eszmény napja: nemzetünk munkásai is megjelennek a közfeladatok porondján és kiadják a jelszót, hogy dolgozzunk és csináljunk történetet, a mely szellemében a magyar állam egységét és boldogságát tükrözze vissza.

Legyen tehát dicsőítve, áldva, magasztalva a szeretet hódításának szent ünnepe. Adja Isten, hogy a szeretet áldása áradjon minden felé a hazában, legyen minden háza

a földre hullt egy darab menyország, megvilágítva a szeretet napfényével, hol az áldozat sohasem tűnik nagynak, hol a megbocsítás megmérhetetlen és a halát nem felejtik el sohasem.

S ha karácsony estéjén, a zöldelő fenyő ág köré gyűlve, édes otthonunk, szeretteink körében vigadunk és örvendünk, ha megkondulnak a templomok imára hívó harangjai, ne feledjük el azt a nagy végtelen karácsonyfát, mely mindnyájunkat vigasztal, ápol, bátorít és éltet; ne feledjük az örök szeretetnek karácsonyfáját milliányi csillag-gyertyáival, miket annak jóságos keze gyújtott meg örök időkre, a ki mindig szeret és sohasem hagyja el gyermekeit, kinek dicsőségére áhitattal zengjük a karácsonyi éneket: „Dicsőség menyben az Istennek, békesség földön az embernek!”

Don Carlos.

Az Obrenovicsok fellépése a forradalom alatt.

Dr. Thim Józseftől.

Az osztrák és magyar forradalom kitérősekor a trónvesztett agg Obrenovics Milos elérkezettnek hitte az időt, hogy Szerbiát családjának visszacserezze. Szerbiában egy hatalmas fejedelmellenes párt keletkezett Vuicsics és mások vezérlete alatt, mely később oly hatalmassá vált, hogy az 1848-iki krágujeváci gyűlésen a fejedelem leghívebb embereit távozásra kényszeríté. Így került Knityánin Petrovics István is a magyarországi szerb segélycsapatok élére, és különben a fejedelem kegye növelt nagyra, hogy Vuicsics népszerűségét ellensúlyozza, mi néhány évig sikerült is.

Szerbia trónján 1848-ban Karagyorgyevics Sándor fejedelem ült. Hogy a kormány az ország figyelmét elterelje, a szomszéd szerbek által lakta tartományok feligazgatását határozta el. Sztéfánovics István, a szerb államtanács elnöke volt ezen mozgalomnak élére, és mikor a magyarországi szerbek forrongani kezdettek, az ő emisszáriusai jártak be Magyarországot. De csakhamar dugába dőltek ezen remények; a fiatal fejedelem sokkal gyengébb volt még, semhogy ilyen nagy feladatot meg tudott volna oldani. Nem esoda, ha a kormány osztrák és orosz részről szorongattatva, a magyarországi szerb felkelésnek sietett lojalis jellegű adni, kijelentvén, hogy Ausztria érdekében támogatja a magyarországi szerbeket a magyarok zsarnoksága ellen.

Ez volt a helyzet, mikor az Obrenovicsok elvesztett fejedelmi székük érdekében megkezdtek a lépéseket. Említettem, hogy Szerbiában a Vuicsics-párt volt híve, melylyel titkos tárgyalásokat is folytatott. Ezenkívül a karlócai szerb odoban számos híve volt, így Sztankovics, Karamata nyíltan mellette foglalt állást; a mikor egyszer híre járt, hogy Milos Iregen van, az odobor egy része azt határozta, hogy agyonütessék, s csak fentieknek erőlyes fellépésén mult, hogy a határozat ki nem mondatott.¹⁾ Szerencsére Milos sohasem volt Iregen. — Kivülök Suplyikác szerb vajda viseltetett az Obrenovicsok iránt vonzalommal, de ez nem sokat ért; hiszen a vajdának se akarata, se elhatározása nem volt sohasem. Vukajlovics E-nek, ki őt Roveredoban, Olaszországban felkereste, mondta hogy Milos-párti és rosszalja az Obrenovicsoknak Szerbiából való kiűzetését.²⁾ Kiváló agitátor Bojubáski Gedeon szerb kalugyer, ki a szerb vidékeket érdekében bejárta volt.³⁾

A vajdaválasztás előtt szóba került Milos jelöltsége is. A vajdai méltóság, — mondjuk ki nyíltan a fejedelemméltóság gondolata — mikor mindinkább határozottabb alakot öltött, a Pesten megjelenő „Vesztník“ és a „Jugoszlavenszke Novine“ arról cikkeztek: vajjon lehetne-e a dunántúli szerbek volt fejedelmét Obrenovicsot deszpótául választani? Többben ezen kérdést időelőltinek mondták; mások meg attól tartottak, hogy Ausztria az Obrenovicsok után csakhamar Szerbiát is hatalmába keríthetné s ezért vetették el.⁴⁾

De a vajdaválasztás után is Milos jelöltsége megmaradt, s a szerbiai kormány igen féltette Sándor fejedelem trónját. A karlócai odobor egy ízben határozott ellentétes állást foglalt el Szerbiával szemben. Sztéfánovics István szoveti elnök azt írja 1848. szeptember hó 29-én, hogy ha a

Milos-pártiakat az odorból ki nem zárják: 1. minden segélyt megtagad, 2. többé hadiszereket ki nem szolgáltat, 3. azonnal hazahívhatja a szerbiai csapatokat. Különösen kikelt Petrovics, Bogdánovics, Sztankovics és Adámovics odbori tagok ellen.⁵⁾ A patriárkának azonban sikerült a viszályt kiegyenlíteni. Megjegyzendő, hogy az odobor egy része oly egyénekből állt, kik Szerbiából Milos-pártisága miatt elűzettek.

Obrenovics Milos az 1847—48. telet Szent-Péterváron, Oroszországban töltötte. Moszkvában is volt és innét tért a szláv mozgalmak hírére Bécsbe, hogy saját érdekében a magyarországi szerb felkelést pénzzel támogathassa.

Nagy reményeket helyezett a horvát felkelésbe is. Gájjal levelezésben állott, és Blaznavác Petrovics Miloje előtt kijelentette, hogy ha nem kellene elmennie a prágai szláv kongresszusra, tustént a horvátok közé utazna. Ő Gájt ennek előtte ki nem állhatta, s most dicsőítőleg szolt róla.⁶⁾

Blaznavác leveleiből megtudjuk, hogy Milos fejedelem Vuicsics, Tenka, Nenádovics próta, Cukics, Grigorievics Vula, Miletin fiaival, Mihajlovics Sztevesa és Velykovics Jakab tanácsossal szövetkezett, kik őt Szerbiába akarták hozni. Milos oly biztosra vette a terv sikerét, hogy összes podgyászát a Dunán utnak indította. Garasanin Mihály Győrben várta, Zubán és Nenádovics próta Ujvidéken.⁷⁾

Ugy látszik, hogy Oroszország, a porta és Angolország beleegyeztek Obrenovics visszatérésébe. Legalább Milos dicsőkedett ezzel Petrovics előtt. Állítólag megengedtetett neki, hogy Belgrádba is mehet, sőt Mihály fia Oroszországból engedélyt is hozott számára.

S most állott be a fordulat. A helyett, hogy híveivel utazott volna, Petrovics Milivoj, a későbbi Blaznavác tanácsát követte, kivel Zágrábba utazott. Petrovics azonban nem volt híve Milosnak, hanem a szerb fejedelem titkos fizetett kéme. Ez pontosan értesítette a szerb kormányt minden mozzanatról. Leveleiből néhányat közzé is tettem a szerb akadémia „Emlékei“-ben. „Elmentem oda, a hol szlávok laknak — írja Obrenovics Milos önéletrajzában s azt is hallottam, hogy Zágrábban az országgyűlés egybegyűl, a hova bizonyára sok szerb Ausztriából el fog jönni.“⁸⁾ Az elutazás pénteki napon történt és 1848. május 21-én Zágrábba ért prágai utlevéllel.⁹⁾ Sajátzerű, hogy jöveteléről Sztatimirovics György már május 16-án tudott, és a szerb kormányt értesítette, hogy ha utjába kerülne, azonnal elfogattja.¹⁰⁾

Zágrábba érve Blaznavác titkon értesítette Gájt jöveteléről, ez pedig a horvát bánt. Egy óra mulva a bán két tisztviselője megjelent, felkérvén őt, hogy hagyja el Zágrábot, illetve a boszniai határt és azonnal utazzék Laibachba. Erre Milos Blaznavácot a bánhoz küldötte, ki előbb Gájhoz ment. Éjjel azután katonai őrizet alá tétetett, és így foglya lón a horvátoknak. Harmadnapra Gáj meglátogatta őt, ki heves szemrehányásokkal illette. „Űn Bécsből jön — felelé Gáj, honnan a bán levelet kapott, melyben tudatják érkezésének célját, sőt hogy magyar-párti“ — és ezért tétetett őrizet alá. Hasztalan tagadta Milos, hogy távol áll a magyar mozgalmaktól. Néhány napra rá Gáj ismét megjelent és a horvát bán nevében 2000 forintot esalt ki, négy napra rá 15,000-et, és három napra rá 2000 aranyat, melyet azonban csak ugy adott át, hogy Gájt megeskettette, hogy most már végkép szabadon bocsátják.

Szerencsére Milost Plank rendőrkapitány, egy becsületes ember kereste fel, kinek pártfogását kikérte. Ennek és a bán fitestvére, egy őrnagy segítségével végre sok herce-hurca után sikerült Gáj körmeiből kiszabadulni és hanyat-homlok Laibachba utaznia.¹¹⁾

A horvát bán és a demagog Gáj között emiatt nagy viszály támadt. Petrovics Milivoj saját füleivel hallotta, mikor gr. Nugentnak az illir vezér mondotta, ha a bán a szerb patriárka kezeibe le nem tenné az esküt, az egész báni installáció kudarcra fog végződni. Ezalatt a szerb patriárka a bán utasítására betegem feküdt, és mikor Gáj kivitte, hogy mégis Rajacsics kezébe teendi le esküjét, a patriárka azonnal — meggyógyult.¹²⁾

Milos knéz elutazása után egyszerre mint a villám oly gyorsan híre járt, hogy Gáj őt pénzből kifosztotta. A horvát bán a tartománygyűlésen nyíltan szemére lobbantotta, hogy nevében Milostól pénzt vett fel. Gáj tagadta, hogy kapott

volna tőle valamit s követelte, hogy Milos visszahívassék. A bán a Milost kísérő kapitányának stafétát is küldött ily értelemben Laibachba; ez június 5—6 körül történhetett. De Milos tudni sem akart a visszatéréséről; örült, hogy kiszabadult. A horvátországi szerbek pedig Gáj viselkedésén a tartománygyűlésen zugolódtak és csakis Rajacsics patriárka fogta védelembe, ki Gájnak természetesen lekötöztette volt.

Obrenovics Milos most a laibachi nemzet-örségbe vetette bizalmát s ezek megtagadták kiadatását, sőt fáklyászenével tisztelték meg.

A bán és Gáj közt végre szakadásra került és utóbbi kiutasításával végződött. Dr. Schütte írja, hogy a nála tartott házkutatás alkalmából sok új aranyat és Milos számos levelét találták meg.¹³⁾

Nem szenved kétséget, hogy a zsarolás megtörtént. Tudott erről mindenki. Markovics Márk 1848. június 27-én Bécsből azt írja Sztéfánovicsnak a szoveti elnöknek, hogy Milost a horvátok 27—30,000 frt erejéig megrabolták.¹⁴⁾ A Zágrábba utazott Mihály fia igyekezett ugyan a kellemetlen affairban segíteni és Laibachba Gavrilovics Mojsziját küldötte egy levéllel. Petrovics Miloje meg postakocsin utazott hozzá. A horvát bán, a ki Innsbruckba utazott, szintén felkereste, sőt Milos kísérője szerint Milost a bucsuzásokr meg is esőkölte és utasította a törvényes lépések megtételére, s hogy minden bajnak egyedüli oka Petrovics. Ezt Milos nem fogadta, hanem sietve tovább utazott Innsbruckba, hova Gavrilovicsot is rendelte.¹⁵⁾

Innsbruckban Milos knéz ismét a Karagyorgyevics egy titkos kémével találkozott, Vukajlovics-csal, kinek Sztéfánovicshoz intézett leveleiből megtudjuk, hogy Kulmer bárónál járt. Innsbruckban a bíróság előtt Milos bevallotta, hogy többet adott Gájnak mint 5000 frtot, azon címen, hogy a bán megvesztegetésével szabadságát visszanyerje. De hát Gáj ezzel a pénzzel „világgá ment“, hat hónapra utlevelet vett, azt mondván, hogy Innsbruckba megy. Kiszült az is, hogy Blaznavác Petrovics Miloje, Gájnak cinkostársra. Utóbbi azért ment Laibachba, hogy a knéz oly nyilatkozattételre bírja, hogy Gájnak egy krajcárt sem adott.¹⁶⁾ Milos mint tudjuk nem fogadta.

Az alatt mig Milos Zágrábban pörül járt, Mihály fia Oroszországból Bécsen át Ujvidékre jött és itt igyekezett családi érdekeinek propagandát csinálni. Az Obrenovics-pártiakkal gyakran értekezett. A szerb kormány Milos és Mihály ellen erre nyíltan állást foglalt. A hivatalos lap, a „Szrpszke Novine“¹⁷⁾ nyíltan vádolta őket, hogy Boszniába akarnak törni horvát-szerb segélylyel, esetleg magyar támogatás mellett, s innét Szerbiába, és magukat ezen országok független uralkodó családjának kikiáltatni. Ezen politikai vállalatnak május végén kellett volna végbemennie. — Mihálylyal Ujvidéken Protics és Radicsévics hiveivel május 29-ig tartózkodott.

A szerb kormány és Karagyorgyevics Sándor ily körülmények között, a magyarországi szerbeknek ígért segélyt tetemesen felemelték, hogy ez oldalról a veszélynek elejét vegyék. — Zágrábban Milost Petrovics, Blaznavác, Gáj és a bán utján ártalmatlanná tették. Hátra volt még Mihály eltávolítása. Törökország belgrádi pasája Mehmed volt, Oroszország képviselője Danilyevszki, Ausztriáé Mayerhofer. Mikor a szerb kormány ezeknél bevádolta Mihályt, mind a három egyetértett abban, hogy őt eltávolítják. Hosszas kölcsönös tanácskozások után Mayerhofer levelet irt a péterváradí várparancsnoknak, hogy Mihályt távolítsa el. Ez annál inkább ígerte ezt meg, mivel még május 30-án parancsot kapott, hogy Milost — ha a Szerémségbe jönne, fogassa el.¹⁸⁾ Danilyevszki Eberhard orosz konzuli titkárt küldötte Ujvidékre, ki szintén távozásra szólította fel.¹⁹⁾

Mihály most a kényszernek engedve, kijelentette, hogy ő nem gondol a fejedelemmébe valaha is visszatérni, őt Ujvidékre csakis a bécsi zür-zavarok menesztették, s az, hogy a szerb mozgalomban általában részt vegyen. Ő a felszólításra kész apjához Zágrábba menni, de Bécsbe nem mehet a forradalom miatt.²⁰⁾ — Zágrábból, hol a Gáj-féle zsarolási ügyben közvetített, jun. 21-én Rohicsba ment, hol tovább szötte trónkövetelése ügyeit.²¹⁾

S most lássuk, való-e, hogy a magyar kormány részt vett az Obrenovics-féle mozgalmakban és mennyiben? Petrovics egyik levelében olvassuk,

¹⁾ Dr. Schütte, Ungarn etc. I. 210. l.

²⁾ Nemz. Muz. levél. Fol. Serb. III. 4. 133. l.

³⁾ Споменик, XXX. 40. l.

⁴⁾ Vukajlovics levele Sztéfánovicshoz 1848. jul. 24-ről Nemz. Muz. Fol. Serb. III. 4.

⁵⁾ 1848. br. 52.

⁶⁾ Fol. Serb. III. 4. 144. l. — Mayerhofer személyesen nem volt Ujvidéken, miként Popov írja.

⁷⁾ Српске Новине 1848. br. 49. Расић, Србија и српски порек. 21—24. л.

⁸⁾ Низ. Попов, Србија и Русија, 248. l.

⁹⁾ Kossuth Hirlapja, 1848. 25. sz.

¹⁰⁾ Sztéfánovics két levele. Belgrád 1848. szept. 23, 24-ről. Nemz. Muz. Fol. Serb. III. 4. 18, 19. l.

¹¹⁾ М. Петровић Блазнавац према кнезу Милошу. Dr. Thim J-től a szerb akadémia „Споменик“-jében XXI. k. 37. l.

¹²⁾ U. o. 38. l.

¹³⁾ Милчевић, кнез Милош прича о себи. Споменик, XXI. 25. l.

¹⁴⁾ Agramer Zeitung. 1848. évf.

¹⁵⁾ Országos levéltár, szerb okiratok. 8. sz.

¹⁶⁾ Споменик, XXI. 26. l.

¹⁷⁾ Там, Прилог, Споменик, XXI. 39. l.

¹⁾ Nemz. Muz. levél. Fol. Serb. III. 4. 135. l.

²⁾ Vukajlovics levele Sztéfánovicshoz, 1848. jun. 18. U. o. 138. l.

³⁾ U. o. 161. l.

⁴⁾ Низ. Попов, Русија и Србија, 230. l.

hogy a magyar le... havában összeköt... niszterek és a ná... nála a horvátok el... 11-én Bécsből, — különösen a belgr... önöket (a szerb kor... — Nem nehez elta... kormány hajlando... kik bizonyára kilá... gélycsapatok vissz... de meg a kormány... sok elődézését is e... félelmes szerviann...

Milos fogságát... bruckban lépett má... nyal érintkezésbe... személye körüli... esedezvéen. Milos... a telet tölteni, d... kormány és Kar... orosz cár hozzájár... egy pontja, mely... fia Magyarországon... Eszterházy Pál elő... előtt, hogy Jellacic... trónt visszanyerni.

Ezen kudarcok... hagytak terveikkel... Szabó Imre ezredes... s közlé vele, hogy... készül.

1848. őszkor e... Kossuthnál és 6000... renovics-párt nevébe... jedelmet meguntak... hogy Milost visszah... kiút, a Magyarorszá... sen fognának hazis... kerülvén, bizonyára... a segélycsapatok a... — Kossuth meggyö... alaposságáról, a toln... püspököknek, — ki le... társra — átadta a G... radon adja át a titk... zottnak.²⁴⁾

Athanackovics... pénzt. El is utazott... Ujvidékre, az ellens... a pénzt egyszerűen... ben a magyar korn... miatt. Volt idő, a... a templomi szószék... pon restellem hogy... „hazafias“ szónoklat...

A megbízásba... nagy port vert fel... de a budai püspök... kormánynak, ezáltal... kegyét, olyannyira, h... volt legnagyobb ellenf...

S így dugába d... lansága folytán a má...

Karagyorgyevics... melyet csak 1858-ban... visszacserezni.

Haricok

Zengő dalok... Hogy üdvözöl... Csöngess fű, a... Én könnyeim...

Ma nincs szer... Minden bölcs... Köss egy bokr... Én könnyeim...

Mert, látd, a... Hol minden a... Hints földre sz... Én könnyeim...

Eszembe jut k... Hol ültem rég... Nálam volt legs... Most könnyeim...

Hozzám szállt... Királyok és a p... Gyűjts apró gy... Én hameait tör...

²²⁾ Споменик, XXI. 37. l.

²³⁾ Eszterházy levele Kossuth gyűjt. 225. sz.

²⁴⁾ Kossuth és az Obrenovicsok

²⁵⁾ Ада Поповић 3у6, Ус...

hozta az oszonnát. Egyik kezében egy hatalmas kancsó bort, a másikban pedig egy nagy tál lepényt tartott. A lepény olyan vastagon be volt vonva mézzel, hogy szinte marokszámra csurgott róla az édesség, ha az ember beleharapott.

Nekiláttak az izletes oszonnának egészen jó kedvvel. És mert az anyós vendégszeretete határt nem ismert, az urfi úgy megtönte magát mézes lepénnyel, meg a jötele homoki karcossal, hogy a kolozsvári töltött káposzta csak kismiska volt hozzá képest.

És minthogy a bornak nemcsak az a tulajdonsága van, hogy az embernek megereid tőle a jó kedve, hanem az is, hogy sokszor jégre viszi az embert, mint az egyszeri szamarat, hogy eltérjön a keresztentjára, hát a szomszéd urfi is jégre vitte, mert széles kedve kerekedvén, elkápráztak a szemei és elkezdte az asszonyokat urfi módrá teinsasszonyozni, amivel nagy hatást ért el az anyónál, azután pedig náta után náta éresztett meg, mert ahol szép asszony és jó bor van, ott a náta sem maradhat el.

Az anyósnek tetszett ez az urfi kicsapongás, a menyecske azonban csak immel-ámmal hallgatta, mert kicsi szívé valami titkos féreg rágta. Talán a félelem... talán a szokatlan társaság...

Azalatt, míg otthon a dárídó tartott, Jani a faluvegi szőlőjükben takargatta a venyegéket Bandi szolgájával együtt, nehogy a közeledő őszi hideg szele megártson a fiatalabb hajtásoknak. Egyszerre csak eszébe jutott munkaközben, hogy meg is szomjazott. Haza ugratta hát Bandi szolgáját egy itóka borért. Ugy is csak egy jó parasztugrás volt a szőlőtől a házukig, meg azután volt is a kamrában elég itóka, minek szomjazott volna hát tovább.

Bandi megtöltötte a kulacsot és sietett vissza gazdájához. Mikor azonban a kamaraajtót szép esendesen betette, olyan valami hangok ütötték meg hegyes füleit, amik tisztán elárulták, hogy a „cifra szobában“ nótáznak. Odaosont a kulcslyukhoz és hallgatózott... Az urfi épen azon kezdte újból, hogy: „Nem forog a dorozsmai szélmalom, mert elhagyott az én kedves galambom...“ miközben a hosszú karjait is úgy forgatta már, mintha maga is szélmalom lett volna.

Bandi gondolta magában, hogy ez már jól be lehet „kálfolva“ de azért neki semmi köze a mulatsághoz. Nyakába vette hát a lábait és sietett a szőlőbe...

Jani jól meg-meg huzogatta a kulacsot s azután kapálgattak tovább. Amint kapálgattak-kapálgattak, Bandi fejében egyre fészkelődött a hallott náta; egyszerre csak nagyot vágott a kapájával az egyik tükörre, azután pedig elszölte magát: „Nem forog a dorozsmai szélmalom!“...
Jani erre nagyot nevetett és így szólott Bandihoz:
— Nem ám... de osztán mire is jó azt neked óbégatni, te bagó!

- Nem én óbégatom hanem...
- Hanem?...
- Otthon mondják a „cifra szobának“ a falai.
- Szamar vagy Bandi!
- Nem én.
- Hát ki?
- Instálom alásan, tisztesség legyen mondva, de nyilván az otthoniak, mivel hogy hát nem érzik otthon a macskát és cincognak... valakivel.

Jani erre nagyot nézett a ködös levegőbe. A „valaki“ szó szöveget ütött a fejében. Ott hagyta Bandit kulacsostól együtt a szőlőben és lóhalálban sietett haza. Csak az uton vette észre, hogy a kapa is a kezében maradt. Gondolta magában: nem tesz semmit, talán még jó szolgálatot is tehet...

Mire hazaért, egészen beesteledett. A kiskapuban beleütődött egy emberbe, ki épen hazafelé „talicskázott“ négy-kézláb. Nyilván a sok bor meg a szép asszony megártott az egészségének.

Jani azt hitte a sötétben, hogy valami „handwerksbursch“, haragjában nagyot húzott hát a kapanyéllel a hátára, mondván: ez a tied nimet! Az urfi — mert ő volt a „nimet“-nek vélt medium — erre egyet bokázott, kettőt fordult, mint a dorozsmai szélmalom, ha nekiindítják, azután pedig egész urfi kényelemben elterült a hideg földön: eltörött a keresztentjára. Csak késő éjjel tért magához, mikor már a déris megcsipte az orrát...

Jani, midőn belépett a szobába, a két asszonyt a lámpa fénye mellett még az asztalnál találta. Valami fölött össztüzhettek egymással, mert nagyon zsémbeskedtek. A nagy tál is ott nyújtzkodott még az asztalon néhány darab vastag mézes lepénnyel, a boros kancsóknak azonban már hullt helye volt. Csak megroconsolt darabjai mutatják, hogy valamikor egész is lehetett.

Jani az asszonyokra vetette haragos tekintetét és mint valami dühös oroszlán fölfordított:
— Asszony!... embő szagot érzek!

Az anyós látta, hogy a menyecske nagy zavarba esett, megadta hát helyette egész hetykén a választ, mondván:
— Olyan nines a sifonérban!

Janit ez a hánya-vetiség kihozta a sodrából, nem szólt semmit, hanem a helyett fölkapta az asztalon heverő nagy porcellán tálat és mézestől-lepényestől úgy vágta az anyósának a szájából kikandikáló bölcsesség fogához, hogy az (már mint a tál) menten ezerfelé szórta a tüzes szikrákat, a goromba mézes lepény pedig olyan csorbát ejtett a piros „mundstükliján“, hogy azt többé semmiféle „kürghos“ sem tudta megreperálni: elferdült mint a pizai torony... örökre.

Az udvarló szomszéd a történetek után — Janitól való félelmében — megkapta a magyar... akarom mondani a „német betegséget“ és nehogy még egyszer kelljen találkoznia az életben a kapanyéllel, a törött keresztentjét elvitte valami ismeretlen faluba... operáltatni. Az anyós pedig, minthogy a megcsorbult „örlö masinája“ csak nagyon érthetetlen adagokban szórhatta ezután a bölcs tanácsot, a tudós akadémia által az örökös hallgatási díjjal koszorúztatott meg.
— Hát Janival és Böskével mi lett?...
Böske ártatlansága kiderült, mint a hogy zivatar után kiderül az ég, továbbra is úgy éltek hát mint a turbékoló galambok: szerelmes szavakkal, mézédessé csókokkal...

Mikor bucsúzni kellett...

Mikor bucsúzni kellett,
Szivembe tört a szó:
Zokogva állt előttem
A néma bucsuzó.

Ugy elfogott a bánat,
Utolszor nézve rád;
Csókoltam a ruhádat
És lábaid porát.

Csókoltam kis szobádban
Minden bútor, helyet,
Hol amnyi édes óra
Együtt talált veled.

Csókoltam azt a széket,
A melyen ülve te
Az első csókot adtad,
Oh lelkem élete!

Csókoltam azt a tükröt,
Melyben bohó szemünk
Ragyogva nézegette:
Milyen szép pár leszünk!

De legforróbban, édes,
Téged csókoltalak,
Míg bánatom könyűi
Kezedre hulltamak.

Mint felhő permetegje
Hull nyári alkonyon,
Mig átsüt a hunyó nap
Felhőn és záporon.

Rudnyánszky Gyula.

A SÜRGÖNY, MINT HÁZASSÁG-
KÖZVETÍTŐ.

Motto: Az igaz szerelem
Halállal rokon,
Ha nem is gondolod
Hatalmába von!

„Befújta az utat a hó, celtalanul fut a fakó!“ Azaz pardon, céltalanul bolyongnak Szerelmesy urnak az X-i állomás új főnökének gondolatai unalmában!

De nem is csoda, hisz befújta az utakat a hó, elkezdtek a vonatok s az X-i állomás oly elhagyott, mintegy középkori elátkozott vár!

Csak néha-néha kullog elő a közeli nádasokból egy egy toportyán fereg s illó távolságból megvonítja az állomást. mintha mondani akarná: „Gyere ide Szerelmesy, hadd látom, ki a legény a csárdában!“ Szerelmesy barátunk ilyenkor a fejére huzza a paplant s dühösen morgom valami eudar dögéről, mely még édes álmát is megzavarja!

Ámbár farsang van, a mikor mindenki járja a boldogját, Szerelmesy mégis unatkozik. És unalmában gondolatai messze elkalandoznak... A városban van, báteremben, a cigányok tánca villanyozó zenéjét hallja; hallja a ruha susogást s maga előtt látja a táncolókat lejteni, kipirult arccal, mámortól esillogó szemekkel!...

I.
Ő is táncol, s táncosnője kipirult arcáról, s esillogó égszín szeméből delezés áram ömlik ki, mely szívébe lopja magát, érzeti táncosnője pihegő keblét, s az illúzió alkotta kép oly erőssé válik!... Felgrik ültéből s a mint csak egy szenvedélyes táncostól kitelik, átkarolta a „klüderstockot“ s úgy lejtí hűvvel, szenvedélylyel a csárdást!...
„Bolond vagyok, hisz szobámban örült módjára ugrándozom!... Szent Karneval, — mondá sóhajtvá — adj tanácsot, miként üzzem el az unalom démonját? Henréka, sürgönyözöm a szomszédomnak!“ Oda lépett a jelző készülékhöz...

„Hátha nines otthon?“ Néhány pere mulott el, mi Szerelmesynek egy egész örökké valóságnak tetszett, míg a szomszédából jelzést adott!... Szerelmesy úgy neki feküdt a sürgönykészüléknek, mint a jurista könyveinek, (?) mikor szigorlatra készül, s oly kitartással nyomogatta a billentyűt, miglen egészen kiizzadt!...

Mi pedig szives olvasóim hagyjuk magára Szerelmesy, minthogy úgy is minden bejelentés s előzetes bemutatás nélkül szobájába tolakodunk, s menjünk — miután úgy sem áll szán rendelkezésünkre — a képzelet szárnyain a szomszédba, habár nem állok jót, hogy e kirándulásból hatalmas náthat nem hozhatunk haza! Ki tudja?!

II.
Y. faluban vagyunk. A sok nádas viskó között ott büszkélkedik egy cseres ház az a posta- és távirdda- hivatal!... Menjünk be!...

Bocsánat szives olvasóim, itt már megkívánják az „etiquette“ szabályait, mert a cseres házban — melyet a falubeli képzelet kastélynak varázsolt — az állam jóvoltából egy nő a tulajdonsa! A szertartás mesteri szerepét majd én vállalom magamra s bemutatom szives olvasóimat.

„K... M... posta- és távirdda-tiszt!...
„Szives olvasóim!“...
Essünk át a sok „van szerencsém, nagyon örülünk!“ sztereotipikus szövegeken — persze képzeletben, s figyeljünk meg, mit sürgönyözött Szerelmesy!!...
„Jó napot kollega ur, mint érzi magát ily nyavalyás időben?!... Én iszonyuan unatkozom, reménylen ön is!“

Válasz: „Jó napot, én ellenkezőleg szórakozom, mert érdeklék nézem a szerelmes hőpelyheket, mint kergelőznenek, anélkül hogy megfoghatnák egymást! Azt hiszem, ők is farsangolnak, mert a szél zenéjére örült waltzert járnak, figyelje csak meg őket!“

„Őn egy szőrnü unalmas philister lehet kollega ur, — megbocsásson — de én nyílt szívu vagyok, — mikor a legunalmasabb valamin, a havazáson is szórakozást lel! Van-e szándéka a farsangi idényben bálozni?“

Válasz: „Őn uram, egy goromba frater! Báloznom nem lehet, mert a mama tiltja s aztán még nagyon fiatal is vagyok!“
— „Na ösém uram ön se játszhatja a sértettet, mert magát is megáldotta az Isten egy kis gorombasággal!“

De mondja csak hány éves maga?! Mikor lépett ki az orrtörő vitézek rendjéből, mióta hord már férfi tógát?!...
Válasz: „Ily kérdésekre nem válaszolok, punktum!“
„Ez talán kibívásnak hangzik? Kérek magyarázatot!“
Válasz: „Mondtam már, punktum!“

III.

„Csiling, csiling“ hangzott Y. faluban, a falusi kutya s a ködmönös kis Sokrater nagy öröme s bámulatára! Az elsők abban találták örömeiket, hogy a csilingelő szánt s a bent ülő farkas-prémes bundás alakot kedvük szerint megugathatták, az utóbbiak pedig abban, hogy a „farkas bácsit“ megbámulhatták!

A „farkas bácsi“ pedig nem volt más, mint Szerelmesy, ki a posta előtt leszállt s hogy elrontsa a kutya ugatási passzióját, kivédett a bundából s egy komoly, ugy „vigécébe“ illően komoly magatartással a bejáróhoz tartott...
„Tessék!“ szólott belől egy csengő hang, mikor Szerelmesy belépett...

E csengő hang „inhaberje“, egy megtestesült angyal állt hősünk előtt, a mi őt egy pillanatig annyira kihozta komoly szerepéből, hogy — ipsisima verba szerint — lelke rajta, ha hazudott! — oly görbén állt, s azt képzelte, hogy ő a „pisai görbe torony!“
„Bocsánat nagysád, — hebegé zavartan — nem beszélhetnék a posta- s távirddatizt ural? Komoly szavam volna hozzá! Nevem: Szerelmesy Frigyes!“

„Oh igen — felelé a lányka esintalan mosoly kíséretében — a posta- s a távirddatizt ur ön előtt áll, én vagyok az!“
No ez még egy állomás főnöknek is sok volt.

Kinos csend állott be, mely hősünknek egész örökké valóságnak tetszett, s melynek tartama alatt az egyik sarokban manővröző egér-bataillonnak zenekarát is hallani lehetett...
„Tessék helyet foglalni uram s most halljam a komoly szót.“

Ez a merész beszéd a mi Frici barátunkat szőrnnyen sarokba szorította. Szóhoz nem tudott jutni, hanem me-reven bámult arra az angyal arcra; egészen paft volt. Minden lovagias elégtétel nélkül le volt győzve. És úgy meg tetszett neki a kicsike, hogy abban a minutában kész lett volna még meg is halni.

„Hát mondja már uram, mi az a komoly dolog?“
„Hát, hát, kérem nagysád...“ dadogá, a nélkül, hogy tovább folytatni tudta volna; mi komolyat is mondjon ő egy nőnek. Hopp! meg van — gondolá magában.
„No hát aztán — szólott a leány — folytassa csak bátran!“

„Hát, hát... kérőbe jöttem.“

Merész elhatározás volt ez Szerelmesy-től, de meg is itta a levét. Mindjárt ugyan nem, de két heti ismeretség után a leány mamája meg a leányka is beleegyeztek a házasságba; úgy hogy most a mi Frici barátunk — átkozódik néha — még csak nem is sürgönyözhet unalmában. Sokat kell neki pamukot gombolítani.

Don Estevan.

Bajazzó.

Kacagjatok, kacagjatok!
A vig bajazzó én vagyok!
Ha könnyü csillog is szívemben,
Ha fájdalom mar is szívemben:
Orcámon ott a torzozás,
A hahota, a kacagás —
És kell-e még ma más?
A ki bizarr,
Vagy ép' fanyar,
Kacagca sír,
Bolondot ír,
S a mellett mint a szél szeszélyes,
S rikoltozása még veszélyes —
Az tetszetős:
Mert — különös.

Nos rajta hát! — kacagjatok,
A vig bajazzó én vagyok.
Kölyök-koromban jó apám
Kítörte karomat
És püpot tört a vállamon
S kítörte lábamat.
— Nos, itt a püpo, a láb, a kar
S ki jót kacagni im' akar,
Az nézzen rám:
E figurán
Kacagni van elég.

Művészetet
Ma ki szeret?
S minék a sok bolond,
Ki szinpadán tragédiával
A közönségre ront?
És oh, a sok elismert nagyság;
Ez mind megannyi unalmasság.
Mi rendes, az nem tetszetős:
Csupán, csupán a különös.
Kacagni vágyik a közönség!
Ha összedől a föld s az ég, —
Magika, a megfoghatatlan,
És ismeretlen és tudatlan,
Tetszést arat —
Babérokat!
S örök dicsőség jár utána,
Ki ezt a hüvét kitalta.

Örök dicsőség?
Oh, mi kétség!
Egy perc csupán, egy pillanat:
Még delejben a gondolat.
Ha oszladoz a perc heve,
Sietnek gyorsan más után;
S az első kéj, az elfeledve, —
Más lépdel már a nyomdokán...
S ha egyszer megszakad az ér
S kihül eremben már a vér
S kisimul majd a torz vonás
Az arcomon —
Nos: akkoron?
Mi lesz majd akkor? — Oh, mi más!

